МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРИЙ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО
евет

АРАДУВЛ 1923-ча шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

№ 52 (2573) | Ера, 29 июнь, 1961 шу. | Мах 2 кеп.

МОТТИГЕРА СОВЕТАШ — къахьегамхой оарцагIбоахараш

Укх шера март бетта хилар моттигерча Советашкара хоржамаш. Депутаталла хержар вахар дика довзаш, боахамаи культураи дешаш доагтIача тайпара къоастаде, хьалхашка латта декхараш дика кхоачашде могаргдола, харжархоша шоайх тийша шоашта тIадилла гIулакх нийса дIадахьа ховргдола болхлой, колхозникаш, интеллигенце викалаш.

ЧIоагтIа низ тIабахийта, мабарра лоархIам беш хьалхашка латта декхараш кхоачашде йоланнай вай республике керда хержа моттигера Советаш. Хьалхарча сессешка дийцад халкъа боахамеи культураи тайп-тайпара доакъош дегIадарца къахьегамхой вахара хьал тоадарца дувзаденна дешаш. ХIанз депутаташ оарцагI а боахаш болх вIаштIехьбаккха Советий исполкомашта харта хьежжа тоалургда гIулакх. ЧIоагIа лоархIам болаш да моттигерча Советаша а цар исполкомаша а беррига депутаташ юкъе а озаш, царех хIараннена дулургдола гIулакх царна дIа тIа а дуллаш, дукхагIа наха а пачхьалкхенна а пайда барг болча оагIорахьа болх вIаштIехьбаккхар.

Нийса гIулакх да хоржамаш чакх ма даьллинге а депутаташца бе безача балха хоадам боллаш план а оттаяь, хьалхашка латтача декхарех, бе безача балхах уж дIакхета а беш цхьайолча исполкомаша дIадоладаьр. Наурски, Веденски, Сунженски, Грозненски, Ленински, Сталински, иштта кхыйолча а районашка «Депутата Ценош» даьд.

Депутаташа шоай декхараш дика кхоачашдеш моттигаш дукха а я республике. Царех дукхагIа бараша кхашкарча бригадашка, хьайбаш леладеча фермашка болх бу, хIаьта ССКП XXII съезда сийна тIаийца социалистически декхараш кхоачанде къахьегамхой оарцагIбоах. Боккха болх лелабу депутаташа дикагIа барий балха опыт наха юкъе дIайоаржаеш а. Дика кхетаду цар хIанзарча хана боахама гIулакхаш дика леларца мара дукха заседанеши совещанеши яьй аьнна хIара Совета болх дика лархIа йиш йоацилга. Советаша беш бола организаторски массовии болх партеи правительстваи решенеш кхоачашьяра тIаберзабаь ба.

Иштта дика вIаштIехьбаьккха лелабу шоай болх Грозненски райнерча Первомайски юрта Совета депутаташа (председатель М. Тушицина) Наьсарен районерча БурокIалхарча юрта Совета депутаташ, иштта кхычахьа а.

Наурски районерча Калиновски поселкови Совета депутат ва комсаш лелаеча бригада бригадир Абдулазимов Абдул. Общественни балхаца дика дакъа лоац цо, хIаьта производствера болх а дика вIаштIехьбоаккх. Кхоачашде хала долга ховшшехь а лакхара декхараш тIаийцад цо. 64 гектар комсаш лелаеча цун бригаде 5 саг мара вац. Бакъда комсашта гIулакх де шоашта новкъостал хьангара деха деза хайра Абдулазимова. Ше депутат хержача округера цIен-ноаной вIашагI а теха бригада хьалхашка латта декхараш дIадовзийташ, новкъостал дар дехаш царца къамаьл дир цо. 25 кхалсаг араьлар шоллагIча дийнахьа комсий бешамашка болх бе.

Цхьабакъда массанахьа иштта дика лелабац из болх. ХIанз а йолаш я беррига низ тIа а бахийта шоай декхараш кхоачашде депутаташ оарцагI ца боалаш моттигера Советаш. Масала, Надтеречни районерча дукххача юрта Советаша юрта боахам дегIабоалабара лоархIамегIа дола дешаш лерттIа терко а еш леладац. Кхаь, биъ бетта депутаташ харжархошца вIашагI ца кхеташ, цхьаккха тайпара дешаш ца дувцаш моттигаш я. Райсовета исполкомо шии болх ледара лелабу.

Доккхий а чоалхане а декхараш да моттигерча Советашта хьалхашка латтараш. Парте XXII съезда даха доагтIача тайпара накъа дахар духьа йолаяь социалистически яхь вай республике шерра яржаш латтача хана дIаболабаьб цар шоай болх. ССКП ЦК январски Пленума решенеш кхоачаш а еш республикерча къахьегамхоша лаьрхIад промышленнии юртбоахамеи продукци яккхара планаш ханал хьалха кхоачашъе. Мехкдаьтта дукхагIа даккхара, сихагIа гIишлош хьалъяра, ялат, свекла, кхыйола культураш хьувкъаяра доакъари хьайбай продукташи дукхагIа кийчъяра тIехьа лоаттабу къовсам республике тIехьтIехьагIа чIоагIлуш ба, дукхагIа а хьинарегIа а дакъа лоац цу къовсаме къахьегамхоша.

Цу советски халкъа Iалаьмате боккха лоархIам болча балха юкъе хьинаре дакъа лоацараш а хинна дIаотта декхарийла ба депутаташ. Промышленноста, транспорта цхьайола предприятеш, совхозаш, колхозаш балха тIехьаюсаш хилар санна долча гIулакха духьал хила беза уж, цу кхоачамбоацарашта духьал къовсам лоаттабераш хадданза новкъостал де, цар гIулакх масса а оагIорахьара хьаллаца деза депутаташа. Город, юрт тоаяь хозъеча балха тIехь, культура учрежденей, школай, больницай, детсадий, детяслей, столовей, тикай болх тоабара ший болаш бола низ, хьинар тIадахийта оарцагIвала веза депутат.

Къаьстта доккха декхараш да юрта Советий депутаташта хьалхашка латтараш. ХIанз, дIайнйначa хIамашта гIулакх дара балхаш сихденнача хана, ка бола ялат чуэца доладеннача хана чIоагIа терко еш леладе деза цар юрташка баха нах, къаьстта цIен-ноаной, кхыбола колхозе, совхозе хадданза болх беш боаца нах, кхашкара балхаш де оарцагIбахара гIулакх.

Шеко яц моттигерча Советаша хьалхашка латта декхараш кхоачашде республикера къахьегамхой оарцагI а боахаш цикача хьоккхамаца парте XXII-га съезда накъа гIолга Iалашдерг хилара.

Шоашкара совгIаташ кийчду

Парте XXII-ча съезда сийна шерра социалистически яхь а йоаржаяь къахьегаш ба Грозне рча машиннаькъа отделене локомотивни депо машинисташ. Махулла дикагIа цу съезда накъа бахара царех хIаране шийгара совгIат кийчду. Ер шу доладелча денз 1400 еза поезд дIа-юха йигай цар, хIаьта планал совгIа 1,5 миллион тонн мухь дIа-юха а бихьаб.

Яхье баьннараштa юкъе хьалхара моттиг лелаю коммунистически къахьегама ударник волча Иван Васильевич Дуленко локомотивни бригада. Укх ялх бетта 28 еза поезд дIа-юха йигай цо, планал совгIа 30 эзар тонн мухь бихьаб, цул совгIа кходаьд пхи тонни 130 килограмми доагам. Иштта дика къахьег машинисташа А. Приорова, Н. Сверчкова, иштта кхыбараша.

Г. АНОХОВ.

ТIехдика продукци арахецаргья

Массаза а дика къахьегаш хьайоагIа Грозне рча «Красный молот» завода 13-ча цеха коллектив. Цхьаккха а квартал дIаяхаяц валовой продукци арахецара план цо тIехкхоачаш ца еш укх тIеххьарча шерашка. Къастта хургйолча ССКП XXII-ча съезда сийленца накъа бахара шоайла шерра социалистически яхь а лаьца къахьегаш ба цехера болхлой. 10-нел тIех шу да токараша нн. Филатова, Тропилина, сменни мастера нов. Червина цу цехе болх бу. ХIара сменах йола балха план 1,5-зза а кхы тIех а кхоачашъю цар. Шоашкара съезда совгIаташ кийчдеш ба уж хIанз. Планал дуккха совгIеи тIехдикеи фонтанни арматура арахийцай цеха коллективо дIабахача ялх бетта. Арахецаш йола продукци тIехдика хилийтарца, тхоай балха говзал лакхъярца, цхьане шоллагIчоа новкъостал дарца накъа гIоргда тхо съезда, йоах болхлоша. ХIаьта коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара къовсам лоаттабеш а я хIанз цеха коллектив.

М. ЭЛЬМУРЗИЕВ.

Лоаццача хана чуэцаргда ялат

ЧIоагIа къахьийгад Сунженски района «Победа» яхача колхоза къахьегамхоша махулла дикагIа ка бола ялаташ хьувкъийтара. ХIаьта лоаццача хана мукх чу а ийцаб цар 730 гектара тIара. Из чуийца боаллаше а шозагIа ю культураш дIае болабелар уж цига. Мукх луэцача хана дика къахьийгар комбайнераша А. Шевцовеи А. Касьяновеи. РСМ-8 яхача комбайнаца дийнахь 10 гектара тIара мукх хьакха безача 18 гектара тIара хьоккхар цар, хIаьта хIара гектара тIара 19 центнер а йоалар. Дика къахьийгар шофераша И. Гороховеи, М. Хашагульговеи.

ХIанз кIа чуэцаш ба колхоза механизатораш. Бакъдар аьлча цу балха тIа дукха кхоачамбоацараш да. Машинаццеи фургонаццеи комбайнаш тIара кIа хьаувзачарна хац шоаш малагIча комбайна тIара кIа хьаувза оттабаьб. Цудухьа бункер хьал а йизе хела сеца латташ хул комбайнер. Бакъахьа дар хIара комбайна къаьст-къаьста машинаш тIачIоагIийча а комбайно болх беше а бункераш йоассаеш хилча а. Уж кхоачамбоацараш дIа а даьха лоаццача хана деррига ялат чуийца бовла лаьрхIад колхоза механизатораша.

О. ГАДАБОРШЕВ,
(тха собкор.).

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГ ШОФЕРАША

Сихденнад ка бола ялаташ чуэцара балхаш Урус-Мартановски района «Горец» яхача совхоза 4-ча отделене. Цаккха а юха ца социаш дика къахьег механизатораша. Цу лоархIамерча кампанена дика кийчъяьяр цар шоай техника. Цудухьа хIанз цаккха а саца латта безац механизаторий. Бакъдар аьлча совхоза кулгалхой бехка комбайнаш тIара ялат хьаувза кхоачамхиллал транспорт яц отделене. Ший ханнахьа Нохч-ГIалгIай автотресте заявка яла декхарийла бар уж автомашинаш яхкийта аьнна. Цар из ца дарах дукхагIа йолча хана сайца латта езаш хул комбайнаш.

ХIанз отделене комбайнаш тIара ялат хьатта хьаувзаш я Грозне рча № 2 йолча АТХ автомашинаш. Дийнахь а бус а са ца лоаIаш чIоагIа къахьег ялат хьаувзача шофераша К. Озниева, Ш. Исупова, М. Мовсарова, иштта кхыбараша. ХIара сменах йола балха нормаш 120—130 процент кхоачашъю цар. Шофераша дош деннад ханнахьа а ца дойташ а деррига ялат кIалхардаккха.

И. СУРХОЕВ.

ДАЬКЪАЛА А ХИЙЛА ТОА А ЛУЙЛА СОВЕТСКИ КАЗАХСТАН

★★ ★★★ ★★

Казахстана Коммунистически парте Центральни Комитетага, Казахски Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиумага, Казахски ССР Министрий Советага

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето, Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дег тIара моаршал а луш, даькъала бувц республика болхлой, колхозхой, интеллигенци, беррига къахьегамхой сий долча исторически денца — Казахски Советски Социалистически Республикаи Казахстана Коммунистически партеи 40 шу дизарца.

Советски Iаьдал котдаларои Казахстана Коммунистически парти вIашагIйолларои овлангара денз эргадаьккхар казахски халкъеи республикерча массадолча къамех болча къахьегамхойи вахар. Сийлахьйоккхача Октябрьски социалистически революце бокъонца йола паргIато а лоIам а белар царна, массаза а мукъабаьхар уж бIаьшерешка Iазапе лоаттабаьрех — царизмах, ханехи баехи, доазол дехьарча оакхарех эксплуататарех, капитализмага гIолла дегIабахка ца безаш, духхьал социализмага бовла йиш хилийтар.

Денал долаш а къовсамашка чIоагIъенна а йола Советски Союза Коммунистически парте отряд я Казахстана Коммунистически парти. Ленински Центральни Комитета гонахьа айхха кхотаенна, коммунизма гIулакха шеко йоаццаш мутIахьа йолча Казахстана Коммунистически парте казахски халкъ а беррига къахьегамхой а оарцагIбаьхар края социалистически хувцамаш дар духьа, цун экономикеи культуреи тоаяр духьа къовсам лоаттабара. Граждански тIема, контрреволюционни националистически алаш-ордана духьала лоаттабаьча къовсама, къаьстта а Сийлахь-боккхача Даьхен тIема бирсача шерашка Казахстана къонгаши мехкарийи, берригача советски нахаца цхьана, турпаленца летар фронташка, деналца къахьийгар тыле, доккха дакъа лаьцар Советски Даьхен моастагIий эша а баь, исторически котало йоаккхача.

Пачхьа Россера тIехьабиса юстара мохк хинна Казахстан шовзткъа шера чухь чIоагтIа дегIаена промышленность, боккха механизированни социалистически юрта боахам, хIанзара Iилмеи хьалха латта культуреи а йолаш йола республика а хинна дIаэттай.

Республика промышленносто арахецача ерригача продукце боарам 1913 шерарчул 57-зза лакхбеннаб. Цу шерашка йоккхий кIора бассейнаш яхкай Карагандеи Экибастузеи, бесаш долча металлурге гиганташ яхкай Балхаше, Усть-Каменогорске, Джезказгане, Чимкенте, Лениногорске. Республике чIоагтIа дегIайоагIаш латт Iаьржа металлурги, машиностроене, химически, кхачан, яйга промышленность, энергетика, гIишлой материалаш ю производство. Укх тIеххьарча шин шера болх бе йолаялийтай Соколовско-Сарбайски горнообогатительни комбината хьалхара очередь, Карагандински металлургически завод, болх бе йолаеннай Бухтарминска ГЭС-а хьалхара агрегаташ.

БIарга ца дайна тайпа доккхий хувцамаш хиннад юрта боахаме. ТIехьабисача, цхьан метте сеца боацаш, баьнна лелаш хиннача боахамгара социалистически юртбоахамгахьа, дегIабенача лаьтанцарчеи хьайбаи боахамгахьа гаьнна дIахьалха йодаш гIа баьккхаб Казахстано. Коммунистически парте хьалхленца лоаццача хана чухь укхаза карадерзадаьд баьш долаши дуккхача хана ца оахаши даьда 25 миллион гектар совгIа лаьтташ, 780 керда йоккха совхоз йиллай, хIаьта цу хIамаша Казахстан мехкарча йоккхагIа йолча ялаташ леладеча районашта юкъе а йихьай. Целинни лаьтташ карадерзаде аьттув баларах парте ленински политика йоккха коталои дерригача советски халкъа исторически гIулакхи хилар карагIдаьнна ССКП ЦК январски Пленума решенеша детаж ураоттадаь болча республика юрта боахама къахьегамхоша кхы а чIоагIагIа тIагIертта къовсам лоаттабу лаьтта леладара культура дIахо лакхъяр духьа, хьувкъамаш лакхдар а хьайбашкара йоала продукташ дикка дукхагIа яхар а духьа. ДIахо Казахстана юрта боахами хIамаш хьаеш дола деррига низаши дегIадоаладара чIоагтIа лоархIаме хила езаш я республике вIашагIъелла Целинни край.

Шеко йоацаш да къахьегамхой хьал-торо лакхъеча казахски халкъа культуреи Iилмеи дегIадоаладеча карагIдийнна хIамаш. Культурни гIулакхашта тIехьайиса хилар дIа а даьккха массанахьа а дешар чакхдаьнна республика хиннай Казахстанах. Iалаьмате дукха школаш, лакхехьарча дешара заведенеш, клубаш, библиотекаш, кинотеатраш, унахцIено лораяра учрежденеш яхкай. Казахски ССР Iилмай Академи, дуккха Iилма-тохкама учрежденеш вIашагIъеххкай. Казахстане чIоагтIа дегIаденад советски литературеи искусствои, хьалкхийнаб къаман дика поэташи прозаикаши, артисташ, композитораш, художникаш. Массехк меттала арадувлаш 460 совгIа цIи йолаш газеташи журналаши да республике. Шерра къахьегамхой вахара юкъеенай радиои телевидении.

Советски Iаьдал латтача шерашка Казахстане, беррига мехка а санна, коммунизм хьалъеча хьинаре дакъа лоацаш вола керда саг хьахиннав. Укхаза хьахиннай дуккхача къамий денал дола болхлой класс, сий дола колхозни крестьянство, вIашагIъеллай ший советски интеллигенци. Довзаргдоацаш хувцаденнад кхалсага-казашка сибат. Хьалха яйна а бокъо йоацаш а яьлла казахски кхалсаг хIанз цхьатарра бокъо а йолаш, керда общество хьинаре хьалъер хиннай.

Республика къахьегамхой доккхал де бокъо йолаш ба экономикеи культуреи дегIайоалаеча, керда вахар хьалдеча Казахстано даьхача толамех.

Республика боахам а культура а дегIайоалаеча даьхача дикача толамаша хьахьокх Коммунистически парте ленински къамий политика, низ бола Советски Социалистически Республикай Союз а яь. вIашагIтехача халкъий доттагIлен сийлахь-боккхача низа котало, цIаккха а лерIйоацача марксизма-ленинизма идеяй котало. ХIанз советски халкъий вошал долча дезала юкъе, Коммунистически парте хьалхленца Казахстана къахьегамхоша хьинаре къовсам лоаттабу парте XXII-ча съезда исторически решенеш кхоачашъяр духьа, коммунистически общество хьалъеча керда коталонаш яхар духьа. ТIа-тIа шерагIа яржаш латт кастта хургйолча ССКП XXII-ча съезде баха беззача тайпара накъа бахар духьа лаьца социалистически яхь.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитет, СССР Лакхехьарча Совета Президиум, СССР Министрий Совет чIоагтIа дог тийша я орден лелаеча Казахстана къахьегамхоша, экономикеи культуреи дегIайоалаяр духьа дIахо а хьинаре къовсам лоаттабергхиларах, ворхI шера плани тIаийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашделга Iалашдергхиларах, дукха къамаш дахача вай сийлахь-йоккхача Даьхен дерригача халкъашца цхьана коммунистически общество хьалъяра гIулакха юкъе шоашкара доагтIаш дола дакъа лоацаргхиларах.

Даькъала хийла Казахски Советски Социалистически Республика а къахьегам духха безаши талант йолаши дола цун халкъ а!

Даькъала хийла Казахстана Коммунистически парти — денал дола ССКП отряд!

ЧIоагI а лулда, тоа а лулда Советски Союза халкъий вежарий доттагIали барт-цхьоагIои!

Сийле хийла советски халкъ тешшаме коммунизм котъяларга дугаш йолча Советски Союза Коммунистически парте!

ССКП ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ | **СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ** | **СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ**

Хьажкlашта дика гIулакх эш

Никъ мара юкъе боацаш вIашъюххе яда Наьсарен районерча «Октябра 40 шу» яхача совхоза цхьоалагIча отделенерча гIоръяьннача хьажкIаш лелаерхочун З. Кусиевайи цу отделенерча Гелисхановеи звеной хьажкIаш. Цхьан ханна аха а аьха цхьа лаьтта да цу шинна а звенос хьажкIаш йийнар, мадх цхьатарра хьийжаб, дукхагIеи кIезигагIеи доацаш дилхад догIаш а. ЦхьабакъдаIаламаa хьалаш цар цхьаттара хиннадале а цхьатарра яц цу шин кхай тIа тIаьнна хьажкIаш.

Шин звенон доазув къоастош болча накъ тIара хIирий лаьтта долча оагIорахьа дIахьежача бIарг хьоасташ хоза латт Зайдата кхай тIара Iаьржа бесса лесташ йола листа сийна хьажкIаш. Хи сомма болаши гонал магIа йоалаш лаккеи я цу кхай тIара хIара хьажкIа. Цхьаццайолча моттигашка кIеззига нийлхо а я квадраташ а яц ца аьлча ала хIама доацаш дика хьажкIаш я Кусиевай яраш. ХIанз деча тайпара гIулакх а деш ужаш дIа гуйранга юге ярг а я цар хIара гектара тIара Зайдата лерхIача тайпара 135 центнер фуалъяьха хьажкIаш.

ХьатIа дика яьнна яле а Кусиева кхай тIара чарна тара яц Гелисханова хьалхле лелаеча звено хьажкIаш. Лоаллах ядарел дикка лохагIа я уж. ХIаьта бос цар бар санна, Iаьржа лесташ а бац. Юкъ-юкъе Iажаркх йолча моттигашка кIайбесса лесташ хьатташ а я кхай тIа. ХIанз ужаш бIаргаяйча цхьанна а саго аргдац Гелисханова кхай тIарча хьажкIех дика я аьнна. ХIанад цу шин звеной кхашкара гIулакхаш иштта эргаш? Цун бахьан да кхашта доал цхьатарра ца дар. Цхьан лаьтта цхьатарра дIайийна хьажкIаш цхьатарра хьатIаьннай, хIаьта дегI хьатIаьннача чул тIехьагIа гIулакх дарга хьежжа денад. Ханнахьа макхаш а даьха культиваци яьй Кусиева хьажкIашта, подкормка еннай, оасар даьд—хьажкIаша хийцца дегI денад. ХIанз цIаьха подкормка луш, дIадаьнначара оасар дIадоаккхаш, хьажкIаш нийлхъеш йоал Зайдата звено. Цудухьа цхьа иттех ди даьлча юкъе ваьлча саг а гургвоацаш лакхлург я уж.

ХьанзчултIехьагIа фуннагIа дика а Кусиева чарна тIехьакхувргьяц хIанзза мара оасар де доладанза йола Гелисханова хьажкIаш.

Цу шин звеной кхашка латтача гIулакхаша хьагойт хьажкIаш къахьегарга, Iунал дарга, царна доагIар дIадаларга хьежжа мара хьувкъаш ца хилар. Цу гIулакхагIа дика кхеташ бий-хьогI Долакха - Юртарча отделенена управляющи н. Беркинхоев а агроном н. Долгиев а аьле хеталу, Кусиевайи Гелисхановеи звеной кхашкарча хьажкIашка хьожаш лелача хана. Цхьабакъда из хаттар де дезаш хилац отделене вокха звеной кхаш зийча, хIана аьлча цар хьахьокх отделене кулгалхоша из гIулакх бокъонца кхетадеш ца хилар.

Дика тIаьлннай укх шера цу отделене хьажкIаш, цхьабакъда оасара болх во лел. Бокъонца гIулакх дича Кусиева ерал тIехъяргIйолаш яр Манкиева Хьамида звено хьажкIаш. Цхьабакъда ханнахьа кхай тIа оасар ца дар бахьан долаш хьажкIашка гIортташ лакха да царна юкъера сух. Иштта да гIулакхаш Манкиева Хьажбикара а кхыча звеноводий а кхашка.

Хетаргахьа шоай хьажкIаш оасарал кот а яьннай царна башха оасар эшаш а дац аьнна хеталуш ба отделене кулгалхой. Из хеталу лакхъенна хьажкIаши, тувла луш латта оасара хаи, наггахьа мара кхашка бIарга гуш воаца саги зийча. Масала, укх бетта 25-ча дийнахь верригаш а 15—16 сат мара вацар отделене кхашка оасар деш.

Нагахь из уйла йолаш бале гIалат ба отделене кулгалхой, хIана аьлча оасар ца дича дIадахача шерашка санна эсала хургья укх шера а хьажкIаш. Цудухьа отделене кулгалхой а берригача болхлой а керттера декхар да сихха оарцагI а баьнна хьажкIашта оасар дар.

М. КЕРИМОВ.

Дика къахьегаш ва Наьсарен района «Назрановский» яхача совхоза Пхьилекъонгий-Юртарча отделене мукх хьоккхаш вола тракторист Мержоев Хьасан. ХIара сменах шишша норма кхоачашъю цо. Лоаццача хана ялат чуийца даккха лерхI Хьасана.

СУРТА ТIА: тракторист Хь. Мержоев болх беш воалл.

И. ПЛИЕВА сурт.

Н. С. ХРУЩЕВА даь къамаьл

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета цIерахи цар тIадиллараxи Казахски Советски Социалистически Республика а Казахстана Коммунистически парте а 40 шу дизара Iалаьмате дезача денца дувзаденна новкъоста Н. С. Хрущева дIайха моаршал лу торжественни заседанена юкъе дакъа лоацаш барашкеи царга гIолла республика берригача къахьегамхошкеи.

Тахан вай чIоагIа дездеш дола деза ди вай дукха къамаш дахача йоккхача Даьхен вахара чухь доккха хIама да, йоах Н. С. Хрущева. Вежарий доттагIлени барт-цхьоагIонни бувзамо, марксизма-ленинизма идеяша дувзаденна вIашагIдийзача вай мехкарча дерригача халкъашта дег чура лов Казахстана къахьегамхоша шоай республика дегIайоалаеча а вай юкъарча гIулакха тIехь—коммунизм хьалъеча а керда, кхы а дикагIа дола толамаш дахар.

Советски Казахстан вай мехкарча цхьатарра бокъонаш йолча социалистически республикашта юкъе йоккхагIа ярех цаI я. Цун Iалаьмате йоккха экономически потенциал я, цхьа бахьан доацаш алац Казахстанах Iалама рузкъай ганз йоалла моттиг. Пачхьа режим йолча хана пайда ца эцаш, денна илла капитал дар из рузкъа; Советий Iаьдало къахьегамхошта гIулакх де оттадаь из.

Край дегIаяра, казахий халкъа исторически вахара доккха беркат доалаш а прогрессивни а гIулакх хилар Казахстан Россех дIакхетарах. ГIорбаьнна болча казахий демократаша — просветителаша Валиханов Чокана, Алтынсарин Ибрайс, Кунанбаев Абая чIоагIа даькъал дувцаш хиннад казахий халкъо эрсашца а вай Даьхен кхыча халкъашца а гIулакх леладари царцара доттагIали. «Эрсий мотти культуреи Iомае. Из вахара ниI еллаш дола дIоагIа да», яьхад казахий литература эгтара хьалха дIадоладаьча Абая.

Казахстанера революционни-кортамукъален болам шер а лора, дегIа а боагIар ерригача российски болхлой классои ахархошеи пачхьа самодержаве, капиталисташа, помещикаша деча доала, моттигерча баяшеи ханашеи тIалоаттабеча акхача низIоткъама духьал лоаттабаьча къовсамца айхха бувзам а болаш. Цхьана лоаттабеча къовсаме хьа а хулар, чIоагI а лора казахий, эрсий дерригача къамех болча къахьегамхой денал дола вежарий бувзам. Цу цхьана лоаттабаьча къовсаме хьа а хилар чIоагI а елар казахий, эрсий, дерригача къамий къахьегамхой вежарий, денал дола цхьоагIо.

Беркате моттиг нийсъеннай Казахстане Ленина сийлахь-йоккха идеяшта. Уж наха юкъе яьхар пачхьа самодержаве суд яь укх крае бахкийта эрсий большевикаш керте лаьттача марксистски кружкаша, социал-демократически группаша, организацеша.

1916 шера Казахстана къахьегамхоша пачхьа правительстванеи казахий баяштеи духьал дуккха нах юкъе а болаш революционни восстани йир. Восстанена хьалхле лелаеш вар казахий халкъа турпал Иманов Амангельди. Из восстани толамца чакхъяьннаеце а, Казахстана халкъаша шоаш котдовла лоаттабаьча къовсама историе эггара а дикагIа ярех цхьа оагIув я из.

БIаьшерашка тIалаьттача низIоткъамахи эксплуатацехи вай мехкара халкъаш, царца цхьана казахий халкъ а, мукъадаьхача Сийлахь-боккхача Октябро хьаяь я Казахски Советски Социалистически Республика. Советий Iаьдал бахьан Казахстана къахьегамхоша турпала къовсам лоаттабеча хана хьахилар наьха тешам бенна, наха хьалха лаьтта А. Джангильдин, И. Дубынин, Т. Бокин, П. Виноградов, А. Иманов, А. Майкутов, Я. Ушанов, А. Айтиев, С. Сейфуллин, И. Шугаев, Т. Утепов, Н. Монин, кхыбараш.

Коммунистически парте хьалхле а лелаеш, эрсий болхлошеи, ахархошеи, ЦIеча Эскара доакъошеи новкъостал а деш, Казахстана къахьегамхоша дохадир контрреволюце вIашагIтеха низаш, шоай лаьттара уж дIадаьхар, республике Советий Iаьдал чIоагIдалара эша хьалаш хьа а хилийтар. Казахстане Советий Iаьдала моастагIий бохабеш боккха лоархIам болаш гIулакх дир Iалаьмате дикача тIема а политически а деятелаша М. В. Фрунзе В. А. Куйбышева, В. И. Чапаева Д. А. Фурманова.

Советски Iаьдал оттадеш а из чIоагIдеш а, доазол дехьара интервенташи чура контрреволюционераши бохабеш Казахстана къахьегамхошта доккха новкъостал дир парте Центральни Комитеи социалистически дегIадахкара новкъа даьннача халкъий хIара толама чIоагIа тIадводаш хиннача В. И. Ленина шеи.

Исторически лоацача хана Советски Казахстана къахьегамхоша доккхий толамаш даьхад ший республика экономикеи культуреи дегIайоалаеш, йоах Н. С. Хрущева. БIаьрччача бIаьшерашка кхоачаш юкъ юкъе юташ экономически культурнии хьакъехьа хьалхагIа шийла хьалха даьнна хинна дуккха а мехкаш тIехьадитад Казахстана.

Боккха лоархIам болаш хилар казахий ший къаман кадраш хьалкхееча Казахстана дерригача советски халкъаша даь вежарий новкъостал. Мехка эггара а йоккхагIа йолча индустриальни центрашкара укхаза бахкийтар кадровой болхлой, опыт йола инженераш, Iилма болхлой. Республика промышленность чехкадегIайоагIаш лакхъелар 1929 шера республика промышленни предприятешка болх беш веррига а 30 эзар болхлои ахархои мара ца хиннача, 1940 шера промышленносте болх беш 158 эзар болхло вар, хIаьта 1960 шера — 563 эзар саг, е 1929 шера хинначул 19-зза дукхагIа.

(ДIахододар 2-ча оагIо тIа.)

Н. С. ХРУЩЕВА даь къамаьл

(Йистедоалар. Долалур 1-ча агIо тIа).

Вай социалистически строя чIоагIало цIенхаштта бещ бола тохкам хилар Сийлахь-боккха Даьхен тIом. Советски Арме мугIарашта юкъе хилар Советски Казахстана бIаьш эзараш бола къонгаши мехкарийи. Царех 369 сага Советски Союза Турпала йоккха цIи елар, царца 101 казах а волаш. Берригача мехка йовзаш я турпалий Панфилов Ивана, Клочков Василе, Тохтаров Тугелена, Павлов Ивана, Маметова Маншука, Малдагулова Алияй, кхы дукха барий а лергйоаца цIераш.

Халкъа боахама цхьаццадолча доакъой хьокхамца Н. С. Хрущева хьахьокх Казахстана индустри дегIаяр. Республика промышленноста валовой продукци 1913 шера хинначул 1960 шера 57-зза лакхъеннай. Цу хана чухь хьалъяьй ши эзар гаргга йоккха промышленни предприяти.

Вай мохк дегIабара лоархIамера этап хилар ворхI шера план, йоах дIахо Н. С. Хрущева, Советски Союза халкъаша Iалаьмате дика толамаш даьхад семилетка кхоачашъеча. ЦСУ даьча лоархIамех, хьалхарча шин шереи ах шереи мехка чухь арахийцай ворхI шера планах цу хана арахеца оттаяьчул дукхагIа 15 миллиард сом (кердача ахчанца) мах бола промышленни продукци. Белгалдаккха дезаш да семилетка хьалхарча шин шереи ах шереи ерригача пхелагIча пятилетках (1951—1955 шераш) яьккхар миссел промышленни продукци вай яккхар.

Денал а долаш кхоачашъю Казахски Республика къахьегамхоша семилетка заданеш; чIоагIа дегIайоагIа дуккхача доакъоех латта экономика, йоккхийча темпаца лакхлу производства средстваш хьеш йола производство. Болхлой класса карагIдувлача ценал долча къахьегама гIулакхаша тешам болийт ворхI шера плана заданеш кхоачашъярал совгIа, лоархIам боллаш тIеххоачаш а ергхиларах. Республика промышленноста валовой продукци ворхI шерарча планах 2,7-зза лакхъяла еза.

Шун республиканна карагIдаьннараш дувцаш нийса хургдацар долаш дола кхоачамбоацараш бIарга ца гар духьа бIаргаш дIадувшадича, аьнна белгалдоаккх Н. С. Хрущева. Эгтара хьалха ала дезаш да производственни заданеш кхоачаш ца еш дуккха предприятеш хилар. Валовой продукци арахеца 1961 шера пхе бетта йола план кхоачашъянзар 187 промышленни предприяте. Дукххача предприятеша кхоачашъянзар къахьегама овсарле лакхъяра план, из бахьан алхха хьалхарча кварталах 21 миллион сом совгIа мах бола валовой продукци дIа ца луш йисай. Дукххача предприятеша продукцега дIадодар лохдара план кхоачашъяц.

Доккхий кхоачамбоацараш да гIишлош хьалъелга вIаштIехьдоаккхача. Республика Министрий Совета карайолча организацеша укх тIеххьарча шин шера дIа ца дохийташ, пайда ца эцаш дитар ши бIаь миллион сом гаргга.

Производственни мощносташ болх бе йолаялийтара план кхоачашъелга во латт. Масала, ла йиш йолаш дий 1960 шера болх бе йолаялийта езаш хиннача эгтара а керттерча объектех хIанзалца болх бе ца йолайолийташ миллион тонн аьшка рудаи миллион ялх бIаь шовзткъе итт эзар тонн кIори боаккха мощносташ хIанзалца болх бе йола ца йолийташ лоаттаяр? Мехка халкъа боахама чони болати дала дезаш йола предприятеш ма йий царга хьежаш.

Укх тIеххьарча шин шера республике паччахьалкхен рузкъах хьалдаьд еррига а 8 миллион квадратни метр йола нах чубаха цIенош. ПхелагIча пятилетка дерригача шерашка хьалдаьрел лоархIам боллаш дукхагIа да уж. Цхьабакъда нах чубаха цIенош хьалдара паччахьалкхен планаш республике кхоачашъеш яц.

Уж ерригаш а безаме йоаца факташ я, укх морча торжественни заседане царех дувца безам бацар са, яхаш белгалдоаккх Н. С. Хрущева. Цхьабакъда вай, советски наьха, оамал я моллагIча деношка меттел, дезача деношка а цика факташ гуш санна, воаш даь дика дар луш санна, воаш тIехьадусар малагIа моттиг я, воай динза дисар малагIа да бIарга доври белгалдаккхари. Уж кхоачамбоацараш белгалдоахаш берригача наьха теркам вай царна тIабохийт касттача хана уж дIадахар духьа.

Цул тIехьагIа Н. С. Хрущева йоах, вай халкъо массаз доккхал а дергда, дог гIоздаьнна а дувцаргда керда лаьтта карадерзадеш советски наха даьча сийлахь-доккхача а денал долча а гIулакхах. Массехк шера мехка чухь аьхад 41 миллион гектар керда лаьтта. Алхха Казахстана районашка 25 миллион гектар совгIа лаьтта аьхад. Баьх дола лаьтта карадерзадар къаьстта боккха лоархIам болаш хилар мехка экономика дегIайоалаечеи къахьегамхой материальни вахара хьал лакхдечеи. Баьх дола лаьтта аха доладеннача хана денз баьх долча лаьттан районашкара мехкага кхаьчад 1949—1953 шерашка цу районашка луш хинначул 6 миллиарди 300 миллиони пунт совгIа товарни ялат, цунца Казахски Республике 3 миллиарди 100 миллиони пунт а йолаш. Баьх дола лаьтта аха доладалалехь хьалхарча хана доаккхаш хинначул хIама ца эшшаш пхезза дукхагIа ялат доаккх Казахстане шера юккъера лаьрхIача.

Баьх дола лаьтта карадерзадаро дика хьалаш хьахилийтар юкъарча хьайбай боахам дегIабоалабара. 1953 шера доаккхаш хинначул Казахстане 1960 шера дулх 1,7-зза, шура — 1,6-зза, тха 1,7-зза дукхагIа даьккхад.

Парте Центральни Комитета январски Пленумо оттаяьй юрта боахам дIахо а дегIабоалабара йоккха программа. Мехка юрта боахама продукташ дукхагIа яхара декхар кхоачашдеча доккха дакъа лаца декхарийла я Казахски Республика. Укх гарггарча шерашка валовой лаьрхIа республике дакккха деза 1 миллиарди 600 миллиони пунт ялат, хIара шера цхьа миллиард пунтал кIезигагIа доацаш паччахьалкхенга ялат дохка а деза.

Н. С. Хрущева белгалдоаккх, ялати доакъари дукхагIа дакккхара хьакъехьа вай кхы а дуккха хIама де дезаш хилар.

Керттера декхар латт еррига юрта боахама культураш чIоагIа дукхагIа хьувкъийтарах.

Юрта боахам дегIабоалабеча эгтара кертера дар да хIанз хьайбаш лeладара проблема кхоачашъяр, хьайбай продукташ, къаьстта дулх дукхагIа дакххар. Партийни, советски, юрта боахама органий берригача кулгалхоша, колхозхоша, совхозий болхлоша кхетацанза тIаргдац хьажкIаш йоацаш хьайбай боахам лакхбе вайна чIоагIа хала хургхилар. Вахаро хьахьекхад, хьажкIашта де деза гIулакх дика довза а довзаш уж лела мел еча моттиге массанахьа а кхыча культурел уж толашагIа хилар. Нах къоаста а баь, хьажкIаш лелае ховргдолаш бокъонца Iомабе беза.

Бакъда юрта боахама машинаш яла еза культураш дIаювш беча балхагара денз уж чуэццалца беш болча берригача балха механизаци ергйолаш.

ЧIоагIа бехктокхаме декхар латт селекционерашта хьалхашка. Цар декхар да кхы а къилбаседехьа йолча районашка дIае керда гибридаши нхаьча ца йоале а фийг чIоагIлучча дIакхоача, лоацдача вегетационнии хана. кхача хьажкIий тайпеи кийчдар.

Цунца дувзаденна са безам ба Вене вIашагIккхийтача хана США пачхьалкхен секретараца г-наца Расхаца сай хинна къамаьл дувца, йоах дIахо Н. С. Хрущева. Цо йоахар сога, 60 дийнахь бокъонца кхача кхувш йола тайпа хьажкIаш хьаяьй американски селекционераша. Нагахь санна американски селекционераша из даьдале, из котало яккхарах ловца баккха беза царна.

Вай селекционераша болх бе беза из тайпа хьажкIаш хьаергйолаш. Нагахь санна 60 дийнахь е 80—90 дийнахь кхача тайпа хьажкIаш вайна хьае моге, тIаккха кхы а йоккхий торонаш хургья вай ялат дукхагIа дакккхара. ХIаьта ялат ца хилча хьайбай боахам дегIабоалабара проблема кхоачашъе йиш яц.

Н. С. Хрущева селекционерашта хьалхашка оттаю кхыйола дуккха проблемаш а. Цул тIехьагIа цо дийцар ялат чуэца хIанзехь а кийчо еш шерра болх дIаболабе безаш хиларах, баьх долча лаьттан районашка гIишлош хьалъяра дIулакх дикагIа вIаштIехьдаккха а кадрашта дикагIа культурно-бытовой хьалаш хилийта а дезаш хиларах.

ЧIоагIа раьза ба советски нах шоай мехка чурча хьала а дунен халкъашта юкъе цун беча лоархIама а, йоах дIахо Н. С. Хрущева. ГIаддаха хIама да вайна: хьажал шоай мишта дегIайоагIа, низ а Iоабу Советски Социалистически Республикай йоккхача цхьоагIоно.

Дунен халкъашта юкъе машар хилара тIехьа шоаш хадданза лоаттабу къовсам бахьан долаш Советски Союзои кхыча социалистически мехкашеи шоаех тешам а безам а болийтаб дерригача мехкашкарча миллионаши миллионаши болча наьха, шоаш хьал а лацийтад царга. Цар бенна тешами цар хьаллоацаш хилари чIоагIде воашта могар дергда вай.

Вай арахьарча политика генеральни лини я тайп-тайпара социальни строй йола паччахьалкхенаш машаре яхара, дерригача халкъашта юкъе доттагIален гIулакхаш оттадара лини. Эгтара хьалха вай къовсам лоаттабергба вай ханара эгтара а кертера проблема — герз Iодиллара проблема къоастаяра тIехьа, дунен шоллагIа тIом йистебаьннарг лерхIаргболаш укх гаргарча хана Германеца машара договор яра тIехьа, цун ларда тIа Малхбузерча Берлинах дола дош къоастадара тIехьа. Воаш белгалдаьха арахьарча политика гIулакхаш кхоачашдеш дIахьалхашка гIоргда вай, советски халкъа вахара хьашташа, дерригача дунен тIа машар чIоагIбара хьашташа маяххара уж хилар кхета а деш.

Вайна хьалхашка латтараш боккъала доккхий дешаш да. Укх деношка ший болх йистебаьккхар вай парте кердача Программа проекти кердача Устава проекти ювцаш хиннача ССКП ЦК Пленумо. Уж проекташ кепайоазон тIа арайоахаргья, шерра ювца йиш хургйолаш.

Кердача Программа проект кепа теха араяьккхача Советски Союз экономически дегIаяра перспективех йолча даннеша вай беррига доттагIий гIад а бутаргба, дог гIоз а доаккхаргда. Дерригa дуне цIаьккха а дIатешаргда коммунизмана духьал барашта герзаца кхерам лоаттабеш ца хиларах. Цхьан сага сих лаьрхIа дукхагIа продукци яккхара хьакъехьа эгтара чIоагIагIа дегIабеначa капиталистически мехкал — Америка ВIашагIкхийттача Штател тIехдалагIертарца «кхерам» лоаттабу вай.

Вай экономика Iалаьмате чIоагIа дегIаяр капиталистически мехкашкара миллионаш бола нах коммунизма идеяшта тIехьа бахара эша вай бе доалла эгтара а низ болашагIа дола герз да. Гой цудукхьа Программа проекта тIа эгтара чIоагIагIа теркам бу вай мохк экономически дегIабара, из дувцилге йоаццаш массайолча керттерча капиталистически паччахьалкхенел тIехбалара.

Ше къамаьл даь йиствоалаш Н. С. Хрущева деш моаршал хоалташ Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, СССР-а Министрий Совета, Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьарча Совета Президиума Казахстана къахьегамхошка дайта письмо.

Никита Сергеевича къаьгга даьча къамаьлага чIоагIа теркам тIабахийта ла а дийгIар, чIоагIа тIоараш детташ дуккхаза из юкъагIа а даьхар.

Н. С. Хрущева даь къамаьл Советски Союза ерригача радиостанцешка гIолла деш дар.

* * *

Казахстанеи цун Компартеи юбилей хиларца дувзаденна Казахски ССР-а къахьегамхошка дIайха моаршал а делар, коммунизм хьалъеча цар керда толамаш цахар ловш ловца а баьккхар вежарашха йолча республикай делегацей кулгалхоша: РСФСР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председателa Н. Н. Органова, Украински ССР-а Министрий Совета председателa И. С. Сенина, парте Московски городской комитета секретара Н. Г. Егорычева, парте Ленинградски городской комитета хьалхарча секретара Г. И. Попова, кхы дуккха бараша а.

Заседане юкъе дакъа лоацарашка Туркменски военни округа тIемахошкара моаршал делар округа командующе арме инарала И. И. Федюнинске.

Казахстана къахьегамхошка шоай халкъий цIерах дайха моаршал делар СССР-ца доттагIлен бувзамаш леладара Румынски общества Генеральни совета (АРЛУС) члена академика В. Мырзас, Монгольски Халкъа Республика юрта боахама министра Т. А. Чимидцерэна, болгарско-советски доттагIен Дерригача халкъа комитета председателa Ц. Драгойчева.

Карагандински металлургически завода гIишлош ераша, монтажникаша, металлургаша тIадилларах «Казметаллургстрой» треста комплексни бригаца бригадира М. А. Канашкина Н. С. Хрущевга, Казахстана КП ЦК-ага, республика правительствага рапорт а делар, юбилей тIакхоачаш йолаялийтача шоллагIча доменни пишка этгара хьалха лоаладаьча чона слиткаш а елар.

Заседане юкъе дакъа лоацаш хиннараша массане а цхьа барт болаш тIайийцар моаршал луш Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитетага, СССР-а Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР-а Министрий Советага дахьийта письмо.

Лоацца тIехьара къамаьл дир Д. А. Кунаева.

Тоалуш латт автоматика цех

Ховш да, мехкдаьтта промыслашта комплексни автоматизацини телемеханизацини яр дIахо технически прогресс сихъяра а ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра а гIулакхa керттердар долга. ДукхагIа йола Нохч-ГIалгIай мехкара кIоарга бурув теха насосни установкаш телемеханизированни управлени йолаш я. Цхьабакъда, чоалханерча промыслови боахама комплексни автоматизацини телемеханизацини яра хьалхара гIулакх мара дац из. ХIанз йоагIача аргIанна телемеханизаци ергья мехкдаьттеи хийи хьаувзаш йолча насосни станцей, котельни установкай, резервуарни паркий, компрессорни станцей балхашта. «Октябрьнефть» яхача мехкдаьтта промыслови управлене вIашагIъеллача цеха хIанз чIоагIа халонаш тIакхаьчай автоматика средстваш арахецара йола производственни база цун мела хилар бахьан долаш. ЛоархIамера декхараш да цеха тIалаттараш — укхаза хьаю дуккха тайп-тайпара датчикаш, контрольно-измерительни прибораш тоаю. Комплексни механизацини автоматизацини яра дола декхараш цехага кхоачашдайтар духьа Совнархоза чуйоагIача мехкдаьтта доахачеи газовии промышленноста Управлене вIаштIехьдаьккхад лоархIамегIа йола автоматика моттиг чIоагIъяр.

Инженерни говзалца телемеханизаце средстваш кийчъяра а балха юкъеяхьара а вIашагIйоллаш йоккха конструкторско-технически бюро я, йоккха говзал йола 12 специалист юкъе а волаш. Строительно-монтажни балхаш дайта лакхехьара ши единица оттаю. 1961 шера 1 август тIакхачалехьа буровойшка хьалъяь яргйолаш я литейно-сварочни участок чуйола ши кхоалле. Проектно-сметни документаци оттаяь яьнначул тIехьагIа автоматика цеха производственни помещенешта кхоъ буровой кхоалле еш гIишлой-монтажни балхаш доладергдолаш ба гIишлонхой. Шерлуш латтача автоматика цеха боахамта кхоачаргья цунна эшаш йола токарни, бурув хьувзаду, фрезерни станокаш а кхыйола технически оборудовани а.

Уж лоархIамера балхаш кхоачашдича автоматика цеха йиш хургья комплексни механизаци яра балхаш шердара промысловикашта чIоагIа эшаш йола продукци дукхагIа арахеца.

Планал совгIа продукци арахецарца цIаькха а дакъа лоац автоматчикаша парте XXII-ча съезда сийна мехкдаьттахоша лаьцача социалистически яхьа юкъе.

Р. ТУРЛОВ,
инженер.

*

Дика къахьегаш хьавоагIа Грознерча нефтеперерабатывающи завода № 43-4 йолча установка оператор А. С. Татаренко. Ший балха говзал къоначa болхлошта дIател цо, коллектива юкъе агитационно-массови болх а лелабу.

Парте XXII-ча съезда сийна балха нормаш массаза а тIеххоачашъеш хьавоагIа Татаренко.

СУРТА ТIА: оператор А. С. Татаренко болх беш воалл.

И. Плиева сурт.

*

Партийни организацешкара отчеташи хоржамаши

НИЙСА ЯР КРИТИКА

Шоашта йиллача хана отчетно-хоржамий собране вIашагIкхийтар «Чечингстроя» № 3 йолча гIишлош еча управлене парторганизаце коммунисташ. Отчетни доклад йир парторганизаце секретара нов. Мужухоева.

Докладчика белгалдаьккхар, отчето чулоацача хана къахьегамца коммунистически уйла хургйолаш болхлой хьалкхебара партийни организаце тоъал дукха болх баь хилар, алхха партийни дешаш дийца ца Iеш, предприяте боахама балхаца дувзаденна дешаш а дувцаш йола собранеш хан-ханнахьа яь хилар.

ДукхагIа йола партийни собранеш, болхлойи гIулакхерча наьхеи актив юкъе а озаш, гучахьа яьй.

Цхьабакъда, партийни организаце балха юкъе дукха кхоачамбоацараш хиннад, къаьстта а предприяте беча боахама балхага хьажара гIулакха.

№ 3 йолча гIишлой управлене пхе бетта йола план 52 процент мара кхоачашъяьяц. План кхоачаш ца яра бахьан лоархI, управлене хьалъеча гIишлоех массехк гIишло, ахча доацандаь соцаяь хилар, кхыдараш а. Цу гIишлонех я Пхьилекъонгий-Юртара кхаькхий-кетарий фабрика. 1961 шу доладелча денз а сеца латт цигара балхаш, заказчик йолча ейтача промышленноста управленега ахча ца хилар бахьан долаш.

Аьшкабетонни конструкцеш плиташ, перемычкаш, кхыйола материалаш ца хилар бахьан долаш балхаш эсала лел Наьсарен-Вокзале школа-интернат хьалъеча. «Чечингстройя» машинно-прокатни база а № 3 йолча гIишлой управлене кулгалхой шоай а бехка хIанз а тIехьа болх ца беш латт башенни кран, хIаьта кирпишк кара тIакхухь.

Уж объекташ йоацаш а кхоачашъе йиш йолаш яр гIишлош хьалъяра план, хIана аьлча хьалъе езаш объекташ кхы а дукха я. Кхы тайпа бахьан да укхаза гIишлош яра йола планаш кхоачаш ца ейтараш. Царех керттера дар да, болхлой къахьегам во вIаштIехьбаьккха хилар, Iуйрийна 8 сахьат даьлча балха тIа хила безаш бола болхлой цкъаза 10 сахьат даьлча мара хьабоалабац укхаза, е балхара баьлча 2—3 сахьат даккха дезаш хул болхлой цIабаха транспорт ярга хьежаш батIаш.

Къахьегама дисциплина гIулакх а во латт СУ-3. Балха хьа ца боагIаш дукха ха йоаккх цхьаболча болхлоша. Из бахьан долаш 1961 шера балхара дIаваьккхав 28 сат.

Цар а дукххача кхыдолча а кхоачамбоацараша новкъарле йора производственни план кхоачашъяра.

Партийни организаценеи цун секретара нов. Мужухоевнеи мегадац боагIача тайпара нахацара болх вIаштIехьбаккха, къахьегама дисциплина нийса лелаейта, социалистически декхараш кхоачашдайта. Цудукхьа нов. Мужухоева ше доклад еш хIама хьоахадензар социалистически яхьах, цо цунах хIама аланзар, цун итогаш ца еш цох хьахиннар болхлошта дIа ца довзийташ а из тесса лелаяьндаь.

Ала дезаш да, постройкомо а цу тайппара социалистически яхьа а болхлошта хьехам балара а во кулгал даь хилар а цо ший болх тоабелга партийни организаце цунгара хьадийха ца хилар а.

Болх во баьб СУ-3 комсомольски организаце а, хIаьта партийни организаце цун балха кулгал а дандац, отчетни доклада тIа цун балха хьакъехьа хIама а хьоахаданзар. Уж кхоачамбоацараш гучадаьхар собране къамаьлаш даьча коммунисташа. Масала, новкъосташа Дудургови Альдиеви белгалдаьккхар, партийни организаце комсомольски организаца кулгал во даь хилар а цхьаккха тайпа практически новкъостал шоаш цунна даь ца хилар а. Эсала хиннад профсоюзни организацена деш дола кулгал а.

ГIишлош яра план кхоачаш ца яра бахьанех цаI да, аьлар цига къамаьл даьча нов. Эльмурзиева. ГIишлой материалаш тхо Iалашде дезаш йолча республика организацеша тхона кхоачамболлаш уж материалаш, къаьстта а аьшкабетонни конструкцеш, ца хилийтар. Во латт тха кадрашцара гIулакх а. Кертера инженер вац тха, опытни прорабаш бац, и. кх. дI.

ДIахо къамаьл даьча нов. Местоева критика йир постройкома (председатель нов. Мальсагов) балха. Нахацара болх эсала лелабу постройкомо, лоадама кулгалдац социалистически яхь йоаржаяра, коллектив барт тайна хилар гуш дац. ЛергIа теркал а беш, кулгалдьдац партийни организаце постройкома балха.

Дика чакхъьялар собрани, дукха доккхий кхоачамбоацараш гуча а даьхар, уж дIадахара де дезараш белгал а даьхар. Бокъха соцам бир собране.

Н. ПАШЕННЫХ.

Болх тоабеннаб

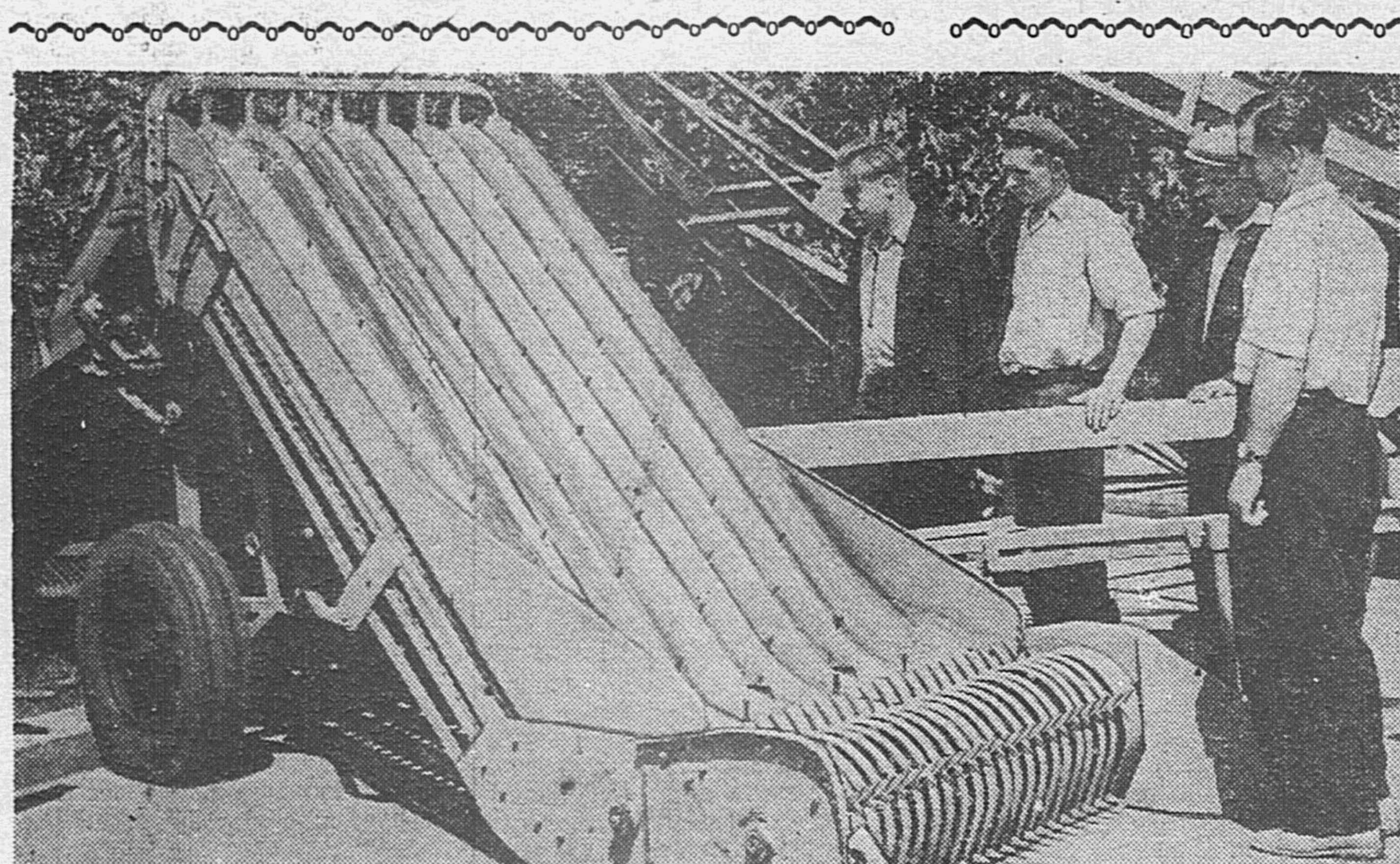
«Красный молот» яхача завода № 4 йола кузнечно-прессови цех кердача оборудованеца Iалашъю. Цу гIулакхо саго беш бола болх аттача боакх. Масала, дIадахача шера Воронежски заводера ера 2500 тонн йола штамповочни пресси 250 тонн йола обрезной пресси. Завода коллективо бархI бетта дIаоттайир дукха низ бола оборудовани.

ХIанз цига вIашагIъеллай бригадир В. Карпов а волаш виъ саг чувоагIаш йола бригада. Бригада членаша дика Iомаяьй уж прессаш.

Эггара хьалха цу прессаца хьаяь оатхалаш дика я. Хьалха кулг-кара балхаш деча хана производственни план 120—130 процент мара кхоачашъяцар, цул совгIа болхлой чIоагIа кIаьдлора. ХIаьта хIанз, уж прессаш балха юкъейоалаяр бахьан долаш производственни план 180—200 процентага кхачалца лакхъеннай, болхлой къахьегам аттача баьннаб. Дика къахьегарца белгалбаьннаб болхлой Гермаханови Асхабови. Уж болх беш ба 800 тонн йолча пресса тIа. ХIара сменах йола норма 130—140 процент кхоачашъю цар.

Укх гаргарча хана кхы а керда оборудовани оттаергья кузнечно-прессови цехе.

Е. СВЕНТИЦКИЙ,
цеха инженер-нормировщик.

СССР ХАЛКЪА БОАХАМА КАРАГIДАЬННАРИЙ ЕРРИГСОЮЗНИ ВЫСТАВКЕ

МОСКВА. ВДНХ арарча майда тIа хьахьокхаш я ялатийна а силоса а лаьрхIа дIайийна хьажкIаш хьалхеешi чуэцаши йола машинаш. Царна юкъе я хьажкIий бетташ тIера дIайоахаш йола, Херсонски комбайнаш еча заводо арахийца, «ОП-4Б» яха машина. Комбайнаца чуийца хьатта гулъяьча хьажкIашта тIера бетташ дIаяха лаьрхIа я из. Сахьата 4 тонн хьажкIаш цIенъергья цо.

СУРТА ТIА: выставке баьхкараш «ОП-4Б» яхача машинага хьожаш боахк.

Л. Великжанова сурт.

ТАСС фотохроника.

САГО ЯЗДУ ПИСЬМО

Укх тIеххьарча хана ССКП обкомага, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советага, Лакхехьарча Совета Президиумага, Центральни, партийнии советскии органашка дукха жалобаши заявленеши аха яьннай Советски районерча къахьегамхошкара.

Письмошкеи заявленешкеи яздаь хIамаш тахкара ССКП обкома бюрос комисси вIашагIъеллай. Цо гучадаьккхад ССКП райкоме а райисполкоме а письмоши заявленеши ханнахьа къоастаеш ца хилар, дукхагIча хана доагIача тайпара жопаш ца луш хилар.

Колхоза председателa Бетербиева леладу харцахьара гIулакхаш лоткъадеш райкомагеи райисполкомагеи дуккхаза а жалобаш язъяьй «Новая жизнь» яхача колхоза тракторни бригада бригадира нов. С. М. Нурадинова. Из шийна хайначул тIехьагIа, Бетербиева колхоза правлене членашта юкъера а воаккхаш, балха тIара дIаваьккхар нов. Нурадинов. Шийна гIо дар дехаш, кхы а кхо письмо яздир нов. Нурадинова парте райкомага, цхьабакъда, цун дехарга ладувгIа саг хиланзар цига. Бакълувш хиннав нов. Нурадинов: харцахьа ваьккхав из балхара дIа. ТIехьагIа балха юха тIа а вахийта, «Новая жизнь» яхача колхоза председателалла хержар из.

Парте райкомои райисполкомои тохкам бац шоашка ухача письмоштеи жалобаштеи, организацей, учрежденей, предприятей болх тоабара де дезар дац. Масала, леспромхоза болхлоша дуккхаза а леткъаваьв къахьегамхой йоакхо ца еш, къахьегамах дола советски законаш телхадеш вола цигара директор нов. Майоров. Парте райкома болхлой лаьрхIа хьежабац жалобашка, хIаьта организационни отдела заведующи волча нов. Якушина нов. Майоров кхайка ше волча хьа а вийха, цунца машаре къамаьл дарца кхоачамбаь дитар ший декхар. Январь бетта райкома бюро дийцар леспромхоза балха хьакъехьара дош, цхьабакъда, цига тIайийцача решене тIа цхьа дош хьоахадаьдац болхлой къахьегама а цIагIарча а гIулакхий хьакъехьа.

Районе моттигаш я къахьегамах а нах пенсеца Iалашбарах а дола законаш телхадеш, хIаьта а прокуратурои халкъа судои бехке бараш бехктокхаме озац.

Дукххача колхозашка юкъара собранеш кIезига хул, юртбоахама артелий вахарцара лоархIамегIа дола дешаш колхозхой а кхыметтел правленей членаш а юкъе боацаш дувц. Болх во бу ревизионни комиссеша. Из ха а ховш, цхьаболча кулгалхоша шоай алапешка хьежжа доацаш тоадаьд шоай хьал, машинаш ийе, Грозне цIенош де баьннаб уж.

Жалобаши заявленеши дукха хилар бахьан долаш да кулгалду кадраш каст-каста хувцалуш хилар.

ПАРТЕ СОВЕТСКИ РАЙКОМА ПЛЕНУМЕРА

1958 шера денз виъ председатель хувцавеннав Ленина цIерахча колхозе, хIаьта Кирова цIерахчеи «Новая жизнь» яхачеи, А. Шерипова цIерахчеи колхозашка — шишша-кхоккха. Ленина цIерахчеи ХХ-гIа партсъезд яхачеи колхозий парторганизацешка цу юкъа виъ-виъ секретарь хувцавеннав. Цу доллача хIамаша балхах тешам болийтац, жалобаши заявленеши дукха хулийт.

Во вIаштIехьдаьккхад къахьегамхой тIайийбара гIулакх. Райисполкома председателеи членашеи, ССКП райкома секретарашеи къахьегамхой тIайийбергбола деноpш белгалдаьхадац райисполкомеи парте райкомеи. Гаьнна юрташка баха нах шоаш дена гIулакхаш районни учрежденешка къоастаде кхы вIаштIехьа а ца доалаш, юха цIаух дуккхаза а.

Областной организацешкеи Москвеи жалобаш язъераш мотт беттараши цхьацца харцахьа хIамаш дарах парте райкомои райисполкомои бехк баь нахи ба аьнна парте райкома секретара нов. Дениловаи райисполкома председателa нов. Абдуллаеваи хетар харцахьа да. Мадарра аьлча письмош яздаь дукхагIа бараш района экономикеи культуреи тоаялар, районни партийнии советскии аппаратий болх тоабалар дезаш бола тешаме нах ба.

Дукха ха йоаццаш парте Советски райкома пленум хилар. Цо йийцар Советски районерча къахьегамхой письмош, жалобаш, заявленеш къоастаяра балхаца долча цIенхашттарча кхоачамбоацарий хьакъехьа ССКП обкома отдела заведующе заместителa нов Склокина яь доклад.

Докладах лаьца къамаьлаш даьча колхозий председателаша новкъосташа Темирбулатова, Шаванова, района прокуроро нов. Ульбиева, парте райкома секретараша новкъосташа Денилова, Абраменкос, Окуева, райисполкома председателa нов. Абдуллаева, районни больница керттерча лоро нов. Багдасарьяна, пенсионера нов Мусаева, парте райкома бюро члено нов. Бориленкос, районни милице отделене начальника нов. Юхневске, кхычар белгалдаьккхар, парте райкомеи райисполкомеи болхлой къахьегамхошца кIезига бувзабенна хилар, колхозийи организацейи болх цар кIоаргга Iомабеш ца хилар, активаца уж кIезига дагабувлаш хилар бахьан долаш дукха письмоши жалобаши ухаш хилар.

Къамаьлаш даьраша белгалдаьккхар, коллегиальность телхаеш а уйла ца еш балхаш тIа нах увгтабеш а волча парте райкома хьалхарча секретара нов. Денилова балхаца цIенхашттара кхоачамбоацараш хилар.

Пленуме къамаьл дир ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Чахкиева. Районни кулгалхоша дицдалийтад, аьлар цо, къахьегамхой декхарашкеи жалобашкеи уйла а еш хьожилга партийнии советскии аппарата хIара болхлочун балха ленински стила дикача гIулакхех цаI хилар. Парте райкома секретараши райисполкома председательи декхарийла ва къахьегамхой письмоши жалобаши ханнахьеи нийсеи къоастае а къахьегамхой тIайийбергбола деноpш белгалдаьха хилийта а. Жалобашца беш бола болх каст-каста бувца беза исполкома заседанешкеи районни къахьегамхой депутатий Совета сессешкеи, парте райкома бюрошкеи пленумашкеи. ЧIоагIа бехктокхаме оза беза бюрократаши волокитчикаши. Кепа йоазонцеи багахи еча пропаганда ерригача формаех пайда а эцаш, цу тайппара бахача наха шерра дIадовзийта деза Советски законаш.

Нов. Чахкиева чIоагIа критика йир ССКП райкома, райисполкома цар колхозашта, юртбоахама балхаш чакхдоахача во кулгалдарах; партийни актив тIахьийхар колхозхоштеи болхлоштеи юкъе беш бола организаторски болх тоабара а Советски Союза Коммунистически парте XXII-ча съезда къахьегама толамашца накъа дахара а.

Дийцача дешах лаьца боагIаш бола соцам баьб.

Яхье бaьннарий итогаш

Болх цIенхаштта тоабе беза

Чакхдоалаш латт семилетка кхоалагIча шера хьалхара ах шу. Массадолча боахамаша шоашта де карагIдаьннача балхий итогаш ю, кхы а дукхагIа хьайбай продукци яккхара наькъаш лех.

Хьожаргда вай мишта кхоачашду Шелковской района хьайбаш леладераша шоаш тIаийца социалистически декхараш.

Эггара хьалха белгалдаккха деза районерча къахьегамхоша доккхий декхараш тIаийцалга. Цар лаьрхIад укх шера паччахьалкхенга 14 эзар центнер дулхи 33 эзар совгIа центнер шуреи йохка.

Уж декхараш кхоачашде ерригa торонаш гучайоахаш, берригa низ тIабохийташ къахьегаш да районера дукхха боахамаш.

20-ча июне кхаччалца паччахьалкхенга дехкад цар ялх эзар гаргга центнер дулх. Цу даькъе дика болх баьб № 6 йолча жа леладеча совхоза коллективо, Кирова цIерахча, «Коминтерн» яхача колхозаша.

Цхьабакъда, иштa дац из гIулакх массанахьа а.

Укх шера ши эзари ши бIаьи центнер дулх дохкаргда аьнна дош деннад Ленина цIерахча колхоза хьайбащ леладераша. ХIанзалца дехкад 400 центнер. Из хилац ах шера планах доагIачох а 51 процент мара. Районе мел йолча колхозел дукхагIа хьайбай продукци паччахьалкхенга йохка езаш я Сталина цIерах йола колхоз. Духхьал дулх дохка лаьрхIад цо 6500 центнер. Бакъда, укх шера дехкадац ши эзари йиъ бIаьи центнер мара.

Цхьаккха дича ла мегаргдоаца хьал эттад паччахьалкхенна шура дIаялара декхараш кхоачашдара. Районерча цхьанна а колхозо (социалистически декхараш кхоачашдар-м дувца дезаш а дац) кхоачашъяь яц кхыметтел ах шера план а.

Укх шера пхе бетта соахка цу хана яьккхачул 323 килограмм шура дукхагIа яьккхай Ленина цIерахча колхоза дояркаша, хIара беттача Iаттагара. Из хьокхам районе эггара лаккхера ба. Цо Iалaьмате дика хьагойт доояркаша низ, хьинар ца кходеш къахьийгалга. Цхьабакъда, из иштта дале а, районе мел йолча колхозашта юкъе эггара кIезигагIа шура дIаеннай цу колхозо. ХIана хиннад из иштта?

Цу хаттара жоп луш эггара хьалха белгалдаккха доагIа соахка хьалхарча пхе бетта 314 етт хиннача укх шера цу ханаца нийсдича цига 273 етт мара боацилга. Шурийна пайдана доаца доахан дIа а доахаш Iул тоадар-м Iалaьмате дика гIулакх дар, нагахьа санна доахангара йоаккха шура кIезиг ца йолийташ хилча. ХIанзарчоа, детта мегаргдолаш дола доахан во да яхаш дулха дIатийннад цига. Ленина цIерахча колхозе деттача доахан Iул «эрга» даккхаро паччахьалкхенна доккха зе даьд.

Цул кIезигагIа лоархIам болаш бахьан дац колхозе ветеринарни правилаша яххача тайпара искусственни осеменени ца ет хилар а. Дукха ха йоаццаш хиннача колхоза отчетнохоржама партийни собране дийцар из гIулакх. Колхоза ветеринарни фельдшера коммуниста нов. Чихичина йоахар:

— Доаханна лерттIа искусственни осеменени яра йоккха новкъарле ю осеменительни пунктaшка эшаш йола оборудовани ца хилaро. Вай болх беча моттигашка эша температура хьаллоаттае йиш яц, инструменташи медикаменташи эш.

БIаьсти яьлча денз доакъар дукхатIеи дикагIеи доллаше а шура кIезигагIа йоахаш я Сталина цIерах йола колхоз а. Цун керттера бахьан да цига а осеменени яра болх Iалaьмате во оттабаьлга. Геттара дукха доахан Iахара дисад, хIаьта осеменени яь доахан массехказа бугIе ухаш моттигаш нийслу.

— Осеменени яьчул тIехьагIа цхьадола доахан 7—8-зза бугIе даьхкад,— йоах № 1 йолча МТФ-а заведующе нов. Шурыгинас.

ХIаьта доярa Петр Месяцева аьлар:

— Укх дIаяхача хана айса лелабеча 14 Iаттах хIаранегара аз яьккхай 1100 килограмм шура. Кхы дукха а дукхагIа шура яккха торо яр са. Группера кхо етт мара бехкабац, вожаш хIанз бугIе ухаш да.

Искусственни осеменени яра болх цу тайпара хIана бац аьнна ба кхыча колхозашка, фермашка.

Тоъал ха я парте райкома бюрос Сталина цIерахча колхозе шура яккхара гIулакх дийца. Бюрос оттадаьдар 15-гIа июне колхозе бокъонца кийчъе осеменительни пункт хьалйойла, аьнна. Районе мел йолча колхозий кулгалхой декхарийла баьбар укх гаргтарча хана осеменительни пунктaш мел эшача хIаманца Iалашъе.

Цхьабакъда, хIанз а хьалъяь яьннаяц Сталина цIерахча колхозера осеменительни пункт. Кхыча колхозашка-м из болх вIалла дIа а болабаьбац.

Ала дезаш да искусственни осеменени яра гIулакх Шелковской районе кердачарех долга. Цудухьа уж декхарийла бар из дика Iомаде а цунна дукхагIа терко е а. Цхьанна а хIаманца бакъде йиш йолаш дац доаханна искусственни осеменени е тоъам хиллал говза техникаш боацаше а колхозашка мел хинна бугIаш йохкар. Цу гIулакхо доккха зе техад.

Паччахьалкхенна шура дIаялара тIаийца декхараш кхоачашдара дукха болх бе беза районерча хьайбаш леладерий. Цу гIулакха ерригa торонаш оарцагIъяха еза колхозийи районийи кулгалхоша, берригача коммунисташа. Цхьаккха етт Iахар бита йиш яц. ЛоархIаме я хIара шурий килограмм!

М. ХАМХОЕВ,
тха корр.

Алма-Атински область. Парте XXII-ча съезда къахьегамa дикача совгIатаца накъа вода Илийски районерча Калинина цIерахча колхоза говрий ремага воалла М. Абдраимов. ДикагIа волча хьайбаш леладечо укх шера 100 бакъилг кхеяьй бIаь кхала тIехьа.

Сурта тIа: М. Абдраимов.
С. Акбанбетова сурт.
ТАСС фотохроника.

ХIара котамгара 85 фуъ

Дукха ха я Каргалински района «Октябра 12 шу» яхачеи Фрунзе цIерахчеи колхозий оалхазараш леладераша шоайла яхь лелаю. Уж коллективаш районе эггара дикагIа я.

Фрунзе цIерахча колхоза коа тIара оалхазараш леладераша. М. Николаевас, М. Туракинас укх шера лаьрхIад хIара котамгара 130 фуъ гулде, хIаьта шу доладеннача хана денз хIара котамгара 85 фуъ гулдаьд цар. Дика леладу цар оалхазараш. Хана-ханнахьа тайптайпара даа хIама тел цара. Цудухьа цу ферме 2.200 котамгара цхьан дийнахьа 1000—1100 фуъ гулду.

Лоалахой гIулакхаш а во дац. «Октябра 12 шу» яхача колхоза коа тIара оалхазараш леладераша Е. Сивашовас, Н. Диковас шу доладеннача хана денз хIара котамгара 83 фуъ гулдаьд. Фрунзе цIерахча колхозе гIулакхаш дикагIа хIана лел-хьогI, аьнна хетар Сивашовайна. Цо лаьрхIар лоалахой балхага хьажа.

Оалхазараш леладераша Николаеваси, Туракинаси дика тIаийцар шоай лоалахо. Цар цунга дIадийцар оалхазарашта шоаш гIулакх мишта ду. Цу гIулакхо оалхазараш леладерашта дика гIо ду хIанз. Шоай дош кхоачашде лаьрхIа ба цу шинна а колхозера коа тIара оалхазараш леладераш.

Е. ФАРНИЕВА.

План кхоачашъяц

ССКП ЦК январски Пленума решенеш кхоачашъеш болча Первомайски района юрта боахама къахьегамхоша доккхий декхараш тIаийцад укх шера юртбоахама продукташ яхара а уж паччахьалкхенга йохкара а. Районо дош деннад паччахьалкхенга 237 тонн дулх, 500 тонн шура, 150 центнер тха, 100000 фуъ дохка. Укх шера дикагIа вIаштIехьбаьккхаб шоай болх района колхозаша, шоашта хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдеш, цхьадола толамаш даьхад цар хIанзале а.

Районерча статистикаша даьча лоархIамех дулхи шуреи даккхара а паччахьалкхенга дохкара а ах шера план 10-гIа июнь тIаккхоачаш укх тайпара кхоачашъяьй: Орджоникидзе цIерахча колхозо шурийна 110 проценти Ленина цIерахча колхозо дулха 132 проценти.

Вокх продукташта цхьанна а колхозо 80 процентал тIех кхоачашъяьяц ах шера план. Масала, шура яккхара план кхоачашъеш хилча Ленина цIерахча колхоза ерригача ферме деннеи бийсаннеи юкъера лаьрхIача 1000 килограмм шура яккха еза, хIаьта таххaналца йоаккхаш яр яц 500—550 килограмм мара, цу тIа а цунах ах кIалдисача Iаьсашта хьувкха езаш а хул. Иззал мара шура йоахаш ца хилча план кхоачашъюларгъяц.

Иштта хьал да «Дружбеи» «Зарями» яхача колхозашка а.

Ерригача районе во латт юкъара хьайбаш дебадара гIулакх. Къаьстта во латт из болх Ленинеи Шериповеи цIерахча колхозашка. Шерипова цIерахча колхозе планах хила дезачул 148 бежани 800 устагIи кIезигагIа ба, хIаьта Ленина цIерахча колхозе планага дIакхача 250 бежани 700 совгIа устагIи эш.

Ала дезаш да тоъаш доаца доахан шоай ферме хьалкхеде шоашка торо йоллаше а, контрактацех а кхыча боахамашкареи колхозашкареи эцаш а доахан вIашагIтохара цу колхозий правленеша цхьаккха хIама деш ца хилар.

Цул совгIа, гIулакх во дар бахьан долаш доахан довш моттигаш а нийслу районе. Доахан лорадара гIулакх къаьстта во латт нов. Гудиев председатель волча «Дружба» яхача колхозе.

Доахан кхедара болх во вIаштIехьбаьккха хилар а дукха доахан довр а бахьан долаш, укх шера паччахьалкхенга цхьаккха килограмм дулха ехкаяц нов. Бесаев председатель волча «Заря» яхача колхозо.

Колхозаша иштта эсала болх бар бахьан долаш тIаийца социалистически декхараш меттел ший план а кхоачашъяьяц районо.

Цудухьа парте райкома а колхозий кулгалхой а декхар да берригa хьайбаш леладераш оарцагIа а баьха фермай болх тоабари, шоаш тIаийца социалистически декхараш кхоачашдари.

Р. НАУРБИЕВ,
тха корр.

Сухалбе беза

14 июне ка бола ялаташ чуэца йолаеннай «Ингушский» совхоз. Цхьабакъда, цул тIехьагIа итт ди даьннача хана а паччахьалкхенна цхьа килограмм ялата дIаяланза яр из.

Ший доалахьа мелйолча комбайнех, жаткаех, тракторех пайда эцаш хилча, хIара дена 900 гектар ялата чуэца йиш яр совхозага. Йолаш йолча 30 комбайнахи 21 жаткахи болх бераш яц 12 комбайни 14 жаткеи мара. ХIаьта кхашкара дерригa ялаташ кхаьча латт.

Ка бола ялаташ чуийца далларца дIае езаш я доакъарийна а цхьадолча даькъе ялатийна а лаьрхIа шозлагIа дIаюеш йола культураш. Цхьабакъда, ханнахьа ча хьагул ца даро тIехьа боах из лоархIамера болх. Щенна дIаоттаяь латташ ши стогометатель йоллашехьа а шодшица ду чах аргIаш. Нагахьа санна из болх стогометателашца беш хилча, цигара 12 саг мукъа а ваьккха, болхлой низ чIоагIъагIа эшшача балха оттаве йиш яр.

Шишша а кхыметтел кхоккха а жатка вIашагIа а йийза ялаташ хьакха йиш йолаш нийса дукха моттигаш я. Болх цу тайпара вIаштIехьбаьккхача сихагIа а леларгбар, хIаьта лаьтташ ахара хIанз саготта эшаш йола 12 трактор мукъа а йоаккхаргъяр.

Массайолча тракторех лампаш йоахк бийсанна а болх бе йиш йолаш, цхьабакъда, шоллагIа смена вIашагIъеллаяц цхьанна а отделене.

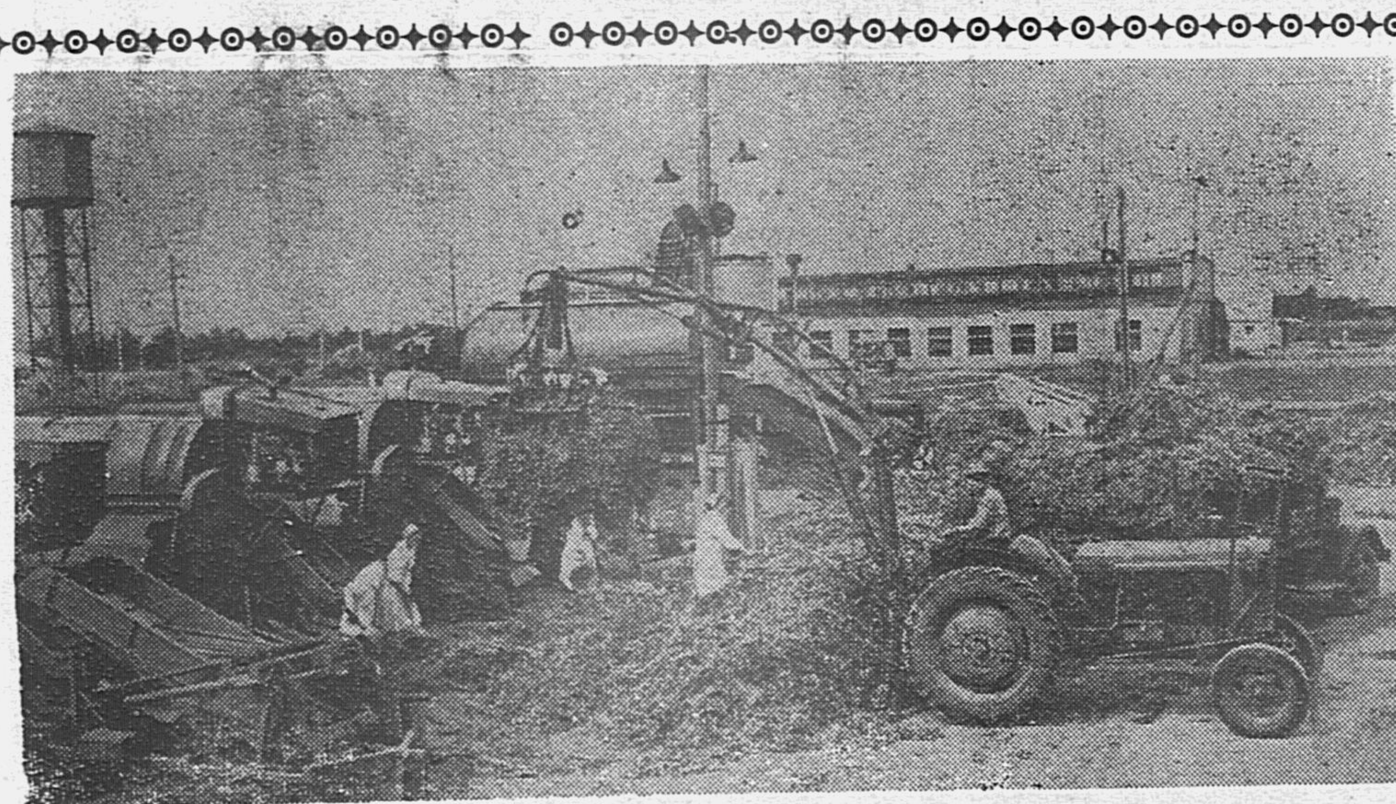
ХьажкIаш лелаеча механизированни звеношкара механизатораш а ка бола ялаташ чуэцаш ба хIанз. Дуккхачар хьокхам эца мегаргболаш дика механизатораш ба Батыжев Салаудини Яндиев ХIарони. Шишша бIаь гектар долча шоаш леладеча хьажкIий кхашка де дезаш мелдола балхаш даь а баьнна, хIанз хьаккхари ардари къаьста а долаш ка бола ялаташ чуэца болабеннаб уж. Дийнахьа ялат хьаккхара йола норма я 18 гектар, хIаьта цар 32-33 гектар хьокх хIаранe дийнахьа.

Цхьабакъда, хIанз яр санна йолча саготача хана балха ара ца а боалаш, агрегаташ соцаяь лоаттаеш бола механизатораш а ба «Ингушский» совхозе. Цкъа кхаь комбайно диъ ди даькххар механизатораш шоай балха тIа ца бахкар бахьан долаш сеца латташ.

Укх шера 5032 гектара тIара ка бола ялат чуэца дезаш я совхоз, хIаьта хIанзалца цо чуийца даьннар дац ялх бIаь гектар совгIа мара.

Города МагIалбика кулгалхой сихха оарцагIбала безаш кхерамерча хьала тIа да «Ингушский» совхозера ка бола ялаташ.

Б. БУЗУРТАНОВ,
тха корр.

Краснодарский край. Кубанера колхозаши совхозаши моша горох чуэца йолаеннай. Дика хьийкъай из культура. ХIара гектара тIара 30 а кхы дукхагIа а центнер гейдолгаш доал Ново-Титаровски района «Россия» яхача юрта боахама артеле.

Моша горох юххьанца кийчъеш йола механизированни лини болх бе йолаеннай колхозе.

Сурта тIа: «Россия» яхача колхозе моша горох кийчъеш латт.

Е. ШУЛЕПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Кхоачашдац лаьрхIар

Дика лелац хьайбай продукташ яхара тIаийца декхараш кхоачашделга Советски районерча Ленина цIерахча колхозе. Цу колхоза шурий-товарни ферме 194 етт ба. Духхьала планах укх шера 240 тонн шура яккха езаш ба уж. ХIаьта цхьан Iатта йола план 1250 килограмм я. Уж декхараш кхоачашдара цар де дезараш доккхий балхаш да. ВIалла лохдалийта йиш яц хьайбашта деш дола гIулакх, хIана аьлча шоашта деча гIулакхашка хьежжа мара бац цар хьалуш бола пайда а. Махулла дукхагIа хьайбай продукташ яхара ерригa торонаш йолаш я цу лоаман колхозе. Цига 15 июне кхаччалца доахангара яьккха шура 65 тонн мара яц, хIаьта хIара Iаттагара чьккха шура яц 335 килограмм мара. Цу цифраша хьахьокх доагIача бесса цига хьайбашта гIулакх ца делга.

Бакъда, йоккхий торонаш-м я цар. ХIана аьлча, доахан хIанз ахкан лагерашка дажаш да. Цига шортта буц я яа. ДIайхача дийнахьа гораша дажийтац уж, йоах ферма болхлоша, хIаьта бийсанна доахан доажадергдолаш цигара болх таххaналца вIаштIехьбаьккхабац, цу гIулакха кхы дIахо йодача хана хIама де дага а бац. Дийнахьа лерттIа ца доажадича а бийсанна вIаллa хIама ца луш лоаттадеш хилча а доахана шура ца ялар тамаш яц.

Болх тоабара колхоза керттерча зоотехника нов. Семашкос кхыметтел хан-ханнахьа ферма тIа иха а хIама даьдац. Цунах хов из цу балха мел сагото еш ва. Цо ший болх иштта кулг тесса бита хилара укх шера 20 етт Iахар бисаб цига. ЧIоагIа эшаш а боккха пайда луш а гIулакх да доаханца искусственни осеменени елга. Из болх а кхыдола пайдане балхаш санна цига тесса лелабу.

Колхоза кулгалхошта хой-теш цу гIулакхо шоашта мел зе ду, Iахар бисараш 20 етт хилча, хIаьта планах хIара Iаттагара яккха езар 1250 килограмм шура а хилча? Из кIезига зе дац. Иштта зе деш бола нах балха тIа кхы ла мегаргболаш бац.

Цул совгIа, вIалла хIама дац цига дикагIбарий опыт дIайовзийтара а.

Цу колхозе доаркалла болх беш я Дурдышева Тоита. Цо хьалхарча пхе беттеи ах беттеи хIара Iаттагара 600 килограмм шура яьккхай, ферме 335 килограмм мара ца яьккхача. Цун опыт доаркашта юкъе дIайовзийтара цхьаккха хIама а даьдац цар.

ХIанз сихбенна укх юхейисача хана шоай балха юкъера кхоачамбоацараш дIа а даьха, махулла тоабе беза цар болх. Района кулгалхой хьажа декхарийла ба из болх сел ледара хIана лел.

З. ГЕЛИСХАНОВ,
тха корр.

Дика къахьег Сунженски района XIX-ча партсъезда цIерахча колхозерча баьца дaараш леладеча къахьегамхоша. Укх шера цар дIайийна нарсаш, помидораш, хохаш, иштта кхыдараш дика хьувкъаш латт. Шоаш цхьан гектара тIа дIайийнача хьалха хьайоалача кабуца 160 центнер чуэца дош деннадар цар, хIаьта чуийцай 220 центнер.

Сурта тIа: звеньевая Халенская Еленеи (аьрдехьа) болхло Пыхтина Анастасияи кабуц чуэцаш боахк.

И. ПЛИЕВА сурт.

ВАЙ ВАХАРА ЮКЪЕРА ЛЕНИНСКИ ИДЕЯШ

Вайна хIанз практике бIаргагуш да коммунистически къахьегама коллективаи ударникеи цIи яккха лоаттаеча яхье ленински идеяш кхоачаш мишта хул, цу яхьо болхлойи гIулакхерча наьхеи культурно-техническии боарам мел чехка лакхбу. Цу яхьо новкъостал цу коммунизм хьалъяра декхарашта юкъе эггара доккхагIчарех цхьа декхар, хьаькъалцеи физически беча балха юкъера башхало дIаяккхара декхар кхоачашдара, иштта новкъостал ду цо къахьегама овсарле лакхъе, наьха кхетам айбе, цар вахар эргадоаккхаш тоаде.

Из дика гургда Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода опыт йолча специалиста нов. С. Р. Петросова хьалхле лелаеча № 7 йолча установка коммунистически къахьегама коллектива вахаргеи балхагеи хьежача.

Грознерча мехкдаьтта чакхдоахача болхлоша чIоагIа сий цу цу технологически установка коллектива. Шу хьалха заводской комитето «коммунистически къахьегама установка» аьнна сийлен цIи еннай цунна. Барт тайна а болх булуш а я из коллектив, коммунистически къахьегама коллектива декхараш сий а деш кхоачашду цу установка болхлоша. Цу коллектива берригa членаш, царех дукхагIа бараш ремесленни училище а яьккха хIанз дIахо дешаш ба. Дешар цар вахара чухь йоккха моттиг а лаьца дIаэттад. Техника денна дегIайоагIа, тIаккха цунга хьежжа из йовза а еза. Из дика кхетаду цар.

Цу коллективацара ялх саг кагирхой сайрийнарча школе 9 классе дешаш хиннав, масала, И. И. Пчелкин, В. П. Сагайдаков, кхыбараш а, хIаьта Д. С. Зеленко, В. Кухтин, цун сесаг Е. Кухтина, кхыбараш а сайрийнарча мехкдаьтта техникуме деша багIа. Установка начальник С. П. Петров парте горкомерча, марксизма-ленинизма университете дешаш ва. Цо дика кхетаду ше политика дика йовзаш хила везилга, установка начальник хиларал совгIа, коллектива членашта кхетам а бала беза цо, заводе агитатор а № 1 йолча цеха профсоюза комитета председатель а ва из, цо боккха общественни болх бу.

МоллагIа дале а керда дика хIама чехка хьаэц цу коллективо. Иштта хилар из парте Центральни Комитета январски Пленумо ССКП аргIан йола XXII-гIа съезд гулъе аьнна соцам бича а. Съезд хьаелларгйолча цу исторически дезача ден сийна завода технологически установкашта юкъе эггара хьалха социалистически яхь дIайолайир цу установка болхлоша. ССКП ЦК-а январски Пленума соцам арабаьннача шоллагIча дийнахь профсоюза кулгалхочо Рахматулина Рашида инициативах установка болхлой юкъара собрани хилар. Мехкдаьтта продукташ яхара итт бетта план съезд хьаелла ди тIаккхоачаши хIаьта шера йоагIар—1961 шера 5 декабрь тIаккхоачаши йистеяккха, план кхоачашъяьчул тIехьагIа юсача хана чухь планал совгIа массехк эзар тонн парафинисти дестиллят даккха, 30 тонн доагор, 2,5 эзар тонн пар, 5 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое соцам бир собране. Начальник Е. П. Пушкина йолча № 11 йолча установка коллектив яхье еха чIоагIдир цо.

ВIаши юкъера бувзам, вIаши ду новкъостал, опыт йовзийтар дика латт цу шин коллективана юкъе. ХIара бетта шоаш социалистически яхьа итогаш еча хана вIаши делегацеш ухийт цар, даьха толамаш, гучадаьнна кердадар вIаши довзийт. 10 шера а кхы дукхагIча хана а болх беш опыт йола кадраш я № 11 йолча установка, Iомаде хIама долаш я уж. Цхьабакъда цар а нийслу вокх установка болхлошкара Iомабала безаш моттигаш. Масала, № 11 йолча установка операторий помощникаш бола массехк саг цхьан ханна цамогаш хилар, цар метта дIаоттабе кхы бола нах а бацар. ТIаккха № 7 йолча коллективагара опыт хьаийцар цар. Цу установка хIара качегара оператора помощника болх дика бехов, хьаштдолча хана помощника метта дIаотталургва качегар. Из шоашта хайча, № 11 йолча установка болхлоша хьаийцар вокх установка коллективо даь пайдане гIулакх—хIанз оператора помощника говзал Iомаяьй цун качегараша.

Шоаш тIаийца декхараш хьинаре къахьегаш кхоачашду коллектива членаша. Технологически режим ца йохаеш, установка оборудоване болх ца социйташ, аппаратурацара кхоачамбоацараш ший ханнахьа гуча а даьхе, дIадоахаш болх бу. Оборудовании прибораши лораю, хIаьта зIамига ремонт оборудоване болх а ца социйташ ю. Ремонт яьчул тIехьагIа цIаькха ремонт е еза ха соахкарчул 10—15 дийи бийсеи йIаьхъялийтай, хIаьта планах йоагIача заданега диллача 3,5-зза дукхагIа. Цу гIулакхаша хIара бетта мехкдаьтта продукташ дукхагIа яхийта йиш хилийтар.

— «Планах йоагIа ремонт е ха тIакхаьчача хана 25 ди дисад тха запасе,—йоах установка начальника нов. Петросова. — ХIана аьлча ялх бетта план 3 июне кхоачашйир оаха. Дика а ханал хьалха а йистейоаккхаргья ремонт, цунца кхы а массехк ди совдарда тха. ТIаккха тха йиш хургья оахош тIаийца социалистически декхараш а 10 бетта йола план а XXII-гIа съезд хьаелла ди тIаккхачале кIеззига хьалхагIа кхоачашъе. Тха нах дика а, чIоагIа дисциплина йолаш а, моллагIа дале а декхар кхоачашдулургдолаш а ба».

Балха тIехь а общественни моттиге а харцахьара хIама деш саг вац цу коллективана юкъе. Дукха увттаю рационализаторски предложенеш. Цу хьакъе къаьстта белгалваьнна ва оператор нов. И. М. Бурлаенко. Цун предложенех цхьа насос болх ца байташ мукъаялийта йиш хилар, цу гIулакхо паччахьалкхен рузкъа кходайтар.

Лаьцача яхьа бетта йола итогаш ювцаш хиннача собране. Бурлаенкос аьлар: — «Электроэнергел шозза безагIа ба вайна пар, паротурбинаца а ца тотташ, электропровод йолча насосаца продукт теттача дикагIа хургьецарий-теш», аьнна. Ше аьннар дир цо, цу гIулакхах 10 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое йиш хилар.

Чура торонаш гучайоахаш а царех пайда эцаш а дукха къахьет оператора помощникаша Пчелкина, Сагайдакова. Технически режим дикагIа оттаеш дукха керда хIама ду нов. Петросова а. Масала, парафинисти дистиллят хьакъоастаделга кIоаргдарах йола предложени оттаяьр из ва.

Ци тиллачул тIехьагIа технологически оборудованена шоллагIа ремонт еча дика дакъа лоацаш хургья ерригa коллектив. Цун хIара саг оборудованена ремонт еча слесара а контрольно-измерительни приборий монтера а говзал дика ховш ва, А. Исаченкогареи И. Кулинскегареи дIаийккхача. Царна хац шоллагIа говзал. Уж Советски Арме хинна, цига гIулакх даь баьнна, цIабаьхка нах ба. Дика а хьаьнала а къахьег цар. Дика новкъостал ду царна оператораша Бурлаенкос, Рахматулина, кхычар а. Шоай говзал лакхъеш, шоаш а чIоагIа къахьег Исаченкоси Кулинскеи, цул совгIа кагирхой сайрийнарча школе деша а багIа уж.

Болх беш йола моттиг цIена лоаттаю болхлоша. Слесарни гIулакх чIоагIа дика ховш хилар бахьан долаш продукташ лешаш Iоухаргйоаца хIама дулу коллективага. Ший установка территори цIена лелаю, гаьнаш, хоза клумбаш, дукха зизаш дегIад цу тIа.

№ 7 йолча коллективо ший дош кхоачашдергда, Советски Союза Коммунистически парте XXII-ча съезда доккхий производственни толамаш а даьха яха майоагIара накъа гIоргья из.

С. ЧУХАРЕНКО.

Доазол дехьара

Антуан Гезенге послани

Нью-Йорк, 26 июнь. (ТАСС). ООН-а секретариато дІа-юха яхьийтай ВІашагІкхийттача Къамий Организаце цІерах конголезски правительствана керте латтача Антуан Гизенге яйтача послане текст.

Цхьа шу доалаш латт тхоай лоІамехьа долаш тхо хьадоагІа, йоах послане тІа. Цу 12 бетта Конго историена а цІера а цІий Іатташ еш дукха довнаш хиннад бахьан доацаш. Из деррига а хада дезаш да. Патрис Лумумба валлалца йолча хана цунна тІехьа хинна тхо, ерригача Конго къама машар оттабеш йола нийсхо юхаоттае лаьрхІа хьалха а хиннад хІанз а да.

Из уйла а йолаш, Камина яхача нейтральни зоне парламент гулъе аьнна предложени елар аз массехк кІира хьалхагІа. Аз еннача цу предложенена г-на Касавубус жоп делар, Леопольдвиле парламент гулъяр ловш йола шийн предложени а йоалаеш. ХьалхагІа санна массане барт вІашагІкхетар а къовсамаш кІаьддар а ловш, аз ООН-ах тийша делегаци яхийтар Леопольдвиле, Леопольдвиле парламент гулъе торо хулийташ дола хьалаш цигарча Іаьдалашца а ООН-аца а дувцар духьа. ХьалхагІе а дог тешадар духьа аз цу тайппара ООН-агара дийхар тха парламентски викалаш зе доацаш хилара дІахо цо каст-каста хоам белга. Иштача наькъаца Леопольдвиле даха кийча да тхо.

Цу тайппара цхьаькха предложени а яр, парламент гулъяле хьалхагІа къаманна юкъе машар оттабергбола правительство вІашагІйоллара хьакъехьа переговораш ярах. Цунна оаха айххьаза жоп лу: Патриса Лумумба вІашагІъелла правительство — къаман барт-цхьоагІон правительство я, хІаьта, хьакъалца уйла а еш, Конго керттерча хьаштий лоархІам а беш тхо дІахо даха лаьрхІа да цкъа белгалбаь баьннача законах болча а парламентага гІолларча а наькъаца. Тхо кхы а дІахо даха раьза да, хІана аьлча тхо кийча да хІанз из никъ дІатІаэцаш боацача конголезцашца вІашагІкхета.

Оаха массаза а лаьрхІад, конголезски эскар хІанз санна дийкъа мел латтача хана республике машари кхерамзлеи хург ца хилар. Гражданашта законаш Іалаш а деш, цу ханна тхо декхарийла да царна кхерамзле Іалашъе а. Духхьал из дага а долаш, Конго берригача лидерашка аз ях воай дерригача эскарашта амнисти кхайкае вай, вай военни кулгалхой вІашагІкхета а машареи кхерамзлени хьалашка къаман эскара проблема ювца а йиш хургІолаш.

Тхоай никъ гойташ уж заявленеш оаха яьчул тІехьагІа — цхьанне а йиш яц законах боагІача тайпара никъ дІабахьа цІена уйла а безам а тха хилар харцде. Алхха Патхона дагалаттар, алхха тха безам бар — къаман барт-цхьоагІонца вІашагІъеллача правительства юхаоттаяь порядок я.

Конго историена кхераме моттиг нийсъеннача хана чІоагІа из заявлени ю аз тха сийлахь-воккхача кулгалхочун, къаман турпала Патрис Лумумба сийна из дагавеха.

ДІа мел дахачун лоархІам а беш, йоах тІеххьара послане тІа, правительства ВІашагІкхийттача Къамий Организацегара дийхад къаман институташ юхаметтаоттаяра гІулакха пайдана а долаш барт-цхьоагІо лелаелга; цо дІахо а шийн низ кхоачар де лаьрхІад законаш юхаметтаоттадара, къаман барт тоабара; республика територе мел болча тІема гІулкхаш тІарча наха цхьатарра амнисти кхайкае-вай йоах.

Тхоай парламентски викалаш Леопольдвиле бахийта кийча да тхо, царна кхерам хургбоацаш дола хьалаш ООН-а кийчдаьчча минута.

Правительство дог тийша я фуннагІа даь а къаман лоІам, мехка цхьоагІо, цун територи бІарчча хулга Іалашде безам болаш берригагражданаш хиларх.

Пном-Пене лакхехьара технически училище юлларгья Советски Союзо

ПНОМ-ПЕНЬ, 26 июнь. (ТАСС). Советски Союзо комбоджийски халкъа долча совгІата лаьрхІа Пном-Пене лакхехьара технически училище хьалъяра хьакъехьа оттаьча соглашенена кулгаш яздир укхаза.

Цу соглашене условех Советски Союзо шийн чотах хьал а ергья, чура кийч а ергья 1000 студента лаьрхІа йола лакхехьара технически училище, хІаьта иштта хьалдергда профессорско-преподавательски состав чуІергйола цІенош а.

Укх тайпара пхи факультет хургья лакхехьарча технически училище: архитектурно-строительни; электротехнически; хлопчатобумажни кІади деча производства технологе; горный; гидромелиоративни.

Лакхехьарча технически училищага юхханца денз лерттІа болх байтар духьа Советски Союзо шин шера шийн чотах Камбодже вохийт профессорско-преподавательски составах 20—25 саги 5 переводчики.

Проектнии кийчо еш дола балхаш укх шера дІадолалургда, хІаьта лакхехьара технически училищеи чуІе ши цІаи хьалдаь даргда 1964 шера.

Из лакхехьара технически дешара заведени йилларо Камбоджага йиш хулийтаргья мехка экономика керттерча доакъошта эшаш бола лакхехьара технически образовани йола шийн специалисташ кийчбелга вІаштІехьдаккха.

Алжирера хьал

ПАРИЖ, 26 июнь. (ТАСС). Оране а кхыча алжирски городашка а селхан сарралца цІенхаштта довнаш хиннад. Ультраколониалистий дукха группаш бандитий хьисапе летар бусалба нахах, алжирций доалахьара тикаш йохаеш а йоагаеш а. Бусалба наха юкъе боабаь а човнаш яь а нах ба. ЭгІазбаха алжирцаш юхадухьал эттар.

Вокх алжирски городашка а цу тайппара сахьайзаи тешам байнеи ба нах. Укх деношка дуккхача европейцашка къайлагІа указанеш кхаьчай, ахкан каникулаш йолча хана 18 шерагара 45 шерага кхаччалца ха йолаш бола маІанах цхьаннахьа а дІа-юха ма гІолба аьнна, хІана аьлча «къайлагІарча тІема организаце» (ультра террористически организаци.—Ред.) эскаре баьхараш лоархІ уж, цунца цхьана а болаш дов доладар духьа». Селхан городе Алжире Пино яхаш цхьа саг лаьцав, цо «къайлагІарча тІема организацега» доазбл арахьа бувзамаш лоаттадайтац аьнна. Лоацача хана цунгара яьккхай лелхийташ йолча веществай 66 килограмм.

Лоацца хоамаш

Грознерча производственно-товарни конторерча цехашкеи бригадашкеи 30 гаргга стенгазет да арадувлаш. Шоаш арахецаш долча газеташта къаьстта терко тІайохийт цар болхлошта коммунистически кхетам балара.

Производстве даьха толамаш, коммунистически къахьегама цІи яккхара лоаттабу къовсам газетаца хьахьокхаш бола болх къаьстта дикагІа лелабу бархІлагІча цеха «Энергетик» яхача стенгазето. Коллективо дІакхетаергІолча тайпара кепаетт газета оагІонашта производстве хьалхе лелаерий опыт ювцаш йола материалаш, иштта кхы а. Цу гІулакхо чІоагІа новкъостал ду производственни задани кхоачашъяра а тІеххкоачашъяра а.

Доккха новкъостал хул къахьегама дисциплина тІелхаерашца къовсам лоаттабара, иштта кхыдола гІулакхаш дувцаш стенгазета тІа яха заметкаш ювцаш коллективо общественни собранеш ярах.

Дика арадоах стенгазеташ производственно-товарни конторерча №№ 2, 5 йолча цехашка а.

П. ВИШНЕВСКИЙ

* * *

ИттлагІча класса экзаменаш дика дІа а енна аттестаташ хьайийцад Карабулакерча сайрийнарча школа дешархоша; Карабулакски бурув деттача контора бурильщика М. Яшина, строительно-монтажни управлене болхлочо Г. Хамхоева, бурильщика гІончаша А. Ахматханова, И. Гандалоева, иштта кхыбараша а.

ХІанз Грозненски мехкдаьтта институте экзаменаш дІаяла кийчлуш ба уж.

В. ЛУБКОВ

* * *

Укх гІеххьарча хана Гудермесерча машиннаькъахой клубе тайп-тайпарча темаех лекционни сайренаши конференцеши яьй. Масала, «Космос караерзаяр», «Седкъашка доцха лагІаш», «Советски законодательство», «Книжкеи дешархои» яхача темах йола лекцеш йийшай.

«Космос караерзаяр» яха лекци гулбеннараша дІакхетаергІолча тайпара йийшар лектора А. Рыбалкос, хІаьта «Советски законодательство» яха лекци йийшар милице линейни отделене начальника нов. Скорика.

Р. ТУРЛУЕВ

Дешархоша дакъа лоац школаш кийчъеча

Дешара шу дика чакх а даьккха хІанз кердача шера школа кийча хилийтара чуйнна ремонт еш ба МагІалбика районе № 3 йолча школа 7-ча, 8-ча, 9-ча классашкара дешархой. Йоккхача предприятера болхлой ба аьнна хеталургдолаш боахкар дешархой шо-шоай группах бекъа а бенна кІир тохаш, штукатурка еш, уйнашта, корашта, наІарашта басар хьокхаш, кхыметтел, тхов тоабеча плотникашта новкъостал деш. Царца болх беш вар школа директор Г. Жаворонков а.

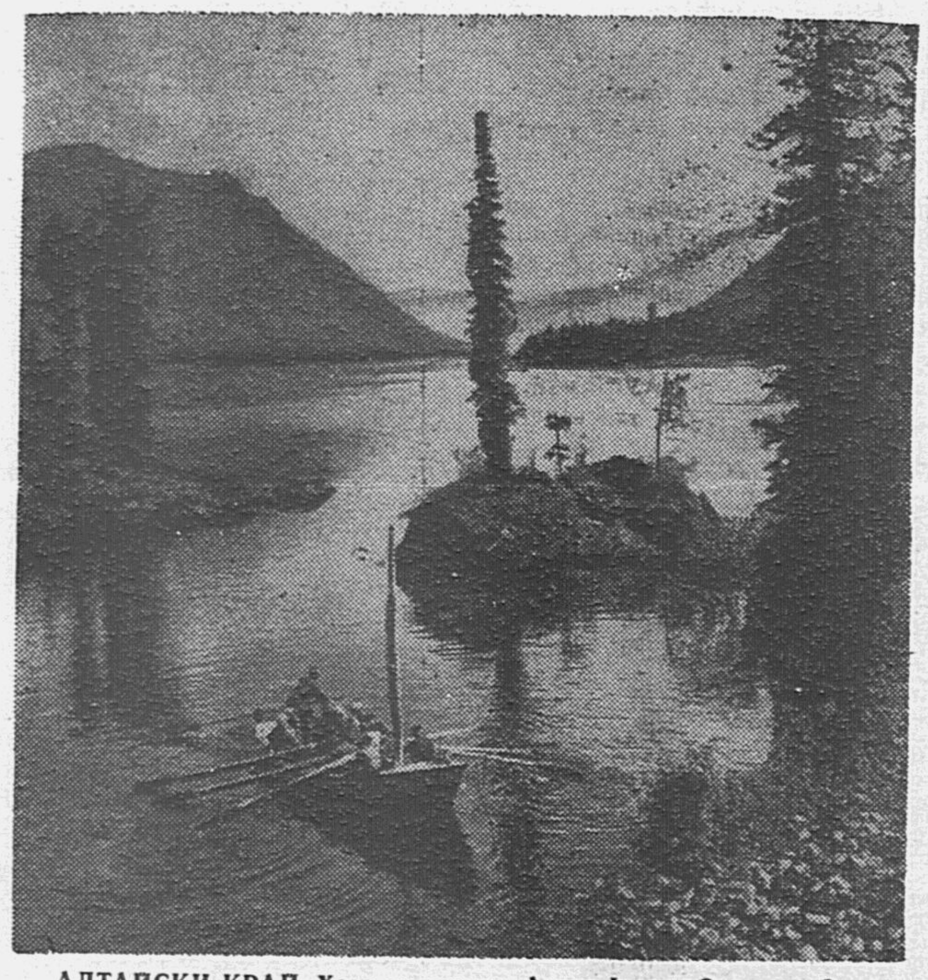
— Тха школерча хьехархой коллективо чІоагІа новкъостал ду дешархошта къахьегам безабалийтара,— йоах директора. Из гІулакх дика чакхдаккхара шоаш а бу цар моллагІа бола болх.

Школана ремонт еча къаьстта дика къахьег дешархоша В. Найкос, А. Матиева, М. Кодзоева, О. Щербакова, иштта кхыбараша а.

ШоллагІйола дешархой группа биологи хьехача хьехархочо Т. Куликовас кулгал а деш «Ингушский» совхозе практиках болх беш я.

Дика дІаеннай школерча 10-ча класса дешархоша укх шера экзаменаш. ИттлагІа класс йисте яьккхай гІалгІай мехкараша Е. Богатыревас, Т. Дзортовас, Т. Муртаевас. Цар лаьрхІад медицински е педагогически институташка деша баха. Дикеи тІехдикеи экзаменаш дІаеннача дешархочо, М. Эгиева лаьрхІад Новочеркасски политехнически институте деша ваха.

А. МАЛЬСАГОВ,
инженер-геофизик.

АЛТАЙСКИ КРАЙ. Хоза да лоаман Алтая Іалам. Советски Союза массе миІингера туристаш боагІа укхаза хІара шера. Бийски туристски базера йодача ерригача ялх маршруташка гІолла пхи эзар гаргга саг гІоргва укх шера.

СУРТА ТІА: туристаш. Телецки Іама кхеран заливе.

В. Николаева сурт. ТАСС-а фотохроника.

Общественноста тІахьожам лоаттабе школаш хьалъяра

ДУКХАГІА ТЕРКО Е

Вай республике хьалъеш латтача школашна тешал ду партеи правительстваи халкъа дешара чІоагІа йоакхо еш хилар.

Городе Грозне хьалъе йолаяй хІанз йиъ школа. Цхьабакъда уж хьалъе хьахийца средствашт дІаяхийтара гІулакх геттара во латт. Фуд бахьан? Керттера бахьан да гІишлош еча организацей кулгалхоша школаш хьалъяра е йоагІа йоакхо ца яр бахьан долаш кхоачамболлаш гІишлош еча эша материалаш ца хилар. Цудухьа производственни планаш кхоачашгьяц. Масала, из дика гойташ я 920 моттиг а йолаш Октябрьски районе хьалъеш латта школа.

Эгтара хьалха оттаьча планах цунга укх шера дІадахийта оттадьдар 73000 сом (кердача ахчанца) тІаккха керда план оттайир 300000 сом укх шера дІадохийтаргдолаш.

— Болх дукхагІа хилар, шин сменах къахьегар яхаш дувц гІишлош еча участка начальника нов. В. Г. Келера.— Май бетта юххе школа кхы дІахо хьалъе йиш йоацаш сацийтар коридорашка эша аьшкбетона Іоакъаш ца хилар бахьан долаш. ХІаьта уж Іоакъаш нийс маелланге а кирпишк кхоачаелар. Иштта цаІ хилча шоллагІъяр а ца тоъаш материалаш ца тоъарах тІехьадувл школа хьалъелга. Начальник нов. Карнееви керттера инженер нов. Ждановг волча Совнархоза КПП йоакхо яц шийн бехках хьал ца еш сеца латта школа кирпишкашцеи Іоакъашцеи Іалашъяра. Шоашта из ца ховш санна багІа цун кулгалхой.

Шу долалуш хьалъе йолаяй из школа. Хьалхара этаж хьал майнинге а сецай. ГІишлош еш ду балхаш де механизмаш яла езаш яр механизаце контора. Цо еннар цхьа башенни кран мара яц. Цунна фу дулургда дуккха хала балхаш аттача дахара. ХІаьта из июнь бетта мара а енная. ШоллагІа этаж хьалъе йолаелча штукатура е йолаялийта еза, пенаш докъалуше басар хьакха йиш хургІолаш. Бакъда уж балхаш де кхоачамаш дац, кораши, наІараши, ий тоха ардакхаши яц. КІалхарча этажа ийнашта эш 50 кубометрал совгІа ардакхаш.

— ХІанз школа пенаш хьалдеш мара латтац. Цига болх беш ва 17 каменщики царна новкъостал деш вола 15 болхлои,— йоах табельщица Белоусовас. — Шин сменах бу цар болх. Ханнахьа маркхал ца лоаттабар бахьан долаш дийнахьа 3—4 сахьата болх бовш моттигаш хул. Къаьстта 21 июне денз дукха хиннай уж моттигаш. Тхона маркхал лоаттабу маркхал беча № 1 йолча узлера, цхьабакъда кхыча объекташта бихьачул тІехьагІа мара маркхал кхачац тхога. Цу ханналца болх ца беш латта дезаш хул тхо.

Маркхал тІехьабиса кхухьаш хилара бахьан дийцар тхона хІаьтта хьатІавенача № 4 йолча АТК шофера Мадаева. Тахан шозза маркхал бихьаб аз химзавода гІишлой участке. Путевкана кулг яздайта вІаштІехьдаланзар са, хІана аьлча участка начальник а е прораб а коравезар. Из бахьан долаш кхо сахьат гаргга ха яйр са. Уж моттигаш каст-каста нийслу.

Школаш хьалъеча организацеша дукхагІа теркам тІабахийта беза хьалъеш латта школаш чехка яьяхара а производственни заданеш кхоачашъяра а. Къаьстта цу гІулакха йоакхо е еза Совнархоза гІишлош еча Управлене начальника нов. Н. Н. Смогляковеи керттерча инженера нов. Лиховодеи.

Н. РУСЛАНОВ.

Хьинаре дакъа лаца „унахцІенон ди" чакхдоаккхаш

1960 шера январь бетта СОКП ЦК-аи СССР Министрий Советои соцам баьб «СССР-е бахача наха деш дола медицински гІулакхи цар унахцІено лораелгеи дІахо а тоадара де дезача гІулакхий хьакъехьа».

Бахача наха шерра творчески дакъа лоацаш ца хилча халкъа унахцІено лораяра гІулакх тоаде а санитарно-унахцІенон гІулакхаш чакхдаха а йиш ца хиларца дувзаденна СОКП ЦК-аи СССР Министрий Советои могаяь бахача наха чІоагІа дакъа а лоацаш городий, юртий, предприятей санитарни хьал тоаде, уж хозъе, цига гаьнаш йогІа аьнна Тульски областеи Орехово-Зуево, Борисов яхача а кхыча а городийи къахьегамхоша дІайолаяь инициатива, моттигерча партийнии советскии органашта могадаь из опыт дІайоаржаелга а унахцІено бахьан долаш лоаттабеча къовсамера наьха дика гІулакхаш хьаллоацилга а. Цу решене цІаькха а хьахьокх шоай деррига гІулакхаш Сийлахь-воккхача Ленина хьехамашца лелаеча Коммунистически партеи Советски правительстваи политика хьаькъал долаш хилар.

Из дика хьахьокх «УнахцІенон ди» дезде оттадаро. ХІара доагІача шера 11 июле дерригача халкъа цІей санна дезду вайцига В. И. Ленина РСФСР унахцІено лораяра халкъа комиссариат вІашагІйолларах долча декрета кулг яздаь ди.

«УнахцІенон ди» Нохч-ГІалгІай мехка духхьашха дездир 1960 шера. Цу дийнахьа итог йир шоай городаши юрташи хозъеш, керда хиш дохкаш, банеш, спортивни площадкаш, паркаш, кхы хІамаш хьалъеш республика къахьегамхоша баьча боккхача а пайданерча а балха.

Цу дикача яхье хьалхара моттигаш яьхараштa карара кара тела Министрий Совета ЦІе байрах елар.

Из сийле яьккхар Сунженскии Грознерча Сталинскии районаша.

Шоаш лела моттигаш цІена а хоза а хилийтар духьа шоаш мукъа мел йоаккхача хана къахьег Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша укх кердача 1961 шера а. Наха шоашкара дІадоладаь уж дика гІулакхаш вІаштІехьдаха а нийсача новкъа лостаде а дезараш исполкомаши унахцІено лораяра органаши я. Советски паччахьалкхени советски медицинаи историе чухь дицлургдоаца ди Тульски областерча къахьегамхоша чІоагІа а гІулакхашца а белгалдаккхарах хинна Іац цар опыта лоархІам. Дуккхача наха дикача гІулакхашца бІарччача шера цу денга кийчо ярах боккха пайда боал.

ХІара юрта, поселке е станице моттигаш цІенъеш а хозъеш а дергдолча балхашта шу долалуча юххье денз дика уйла а яь, деррига хІамаш чулоацаш, нийса план оттае а шу чакхдаллалца цунга хьежжа балхаш кхоачашде а деза юртий, поселкай е станицай къахьегамхой депутатий Советий исполкомаша.

Ер шу доладеннача ханна массанахьа санитарни цІено яра а моттигаш хозъяра а месячник чакхдаккха лаьрхІар вай республикерча къахьегамхоша. 300 эзар гаргга саг вар субботникашкеи воскресникашкеи дакъа лоацаш. Цар дІаегІар 400 эзар совгІа га, 200 эзар совгІа кІотарг, 572 хьаст тоабир, хьалйир 330 керда хий духдувла моттиг, 900 гаргга керда санитарни установка.

Цу хана дика болх бир Гудермесскии Сунженскии районашкарча къахьегамхоша.

Цар даь балхаш белгалдоал къа дика хьийга хиларца, дуккха нах цу балхашта юкъеэза хиларца, болх бе ховш йола санитарни актив вІашагІйолларца, участкашка сануполномоченнеш оттабарца. Цу гІулакхаша йиш хилийтар нах бахача пункташка дика санитарни цІено оттаярал совгІа, цу районашка баха нах лазарех лорабе а. Санитарни культура хилийтар духьа, къахьегача а вахача а моттигашкара хьалаш унахцІенонна дикагІа хургдолаш тоадар духьа, городаши юрташи гаьнаш егІа а цІенъяь а тоаяр духьа цу районашкарча къахьегамхоша болабаьча балха юкъе дикка дакъа лоац Красни Крестеи Красни Полумесяцеи организацеша. УнахцІено лораяра органаша цамогар кІезигдар духьа лоаттабеча къовсаме, наха юкъе санитарнии гигиеническии хьехамаш доаржадара эггара толашагІа бола гІончий ба уж организацеш.

Санитарни цІено оттаеш чакхдаьннача месячника итогаш яьчул тІехьагІа Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совето 1961 шера 1-ча июне баьча № 272 йолча соцамо исполкомий теркам тІаберзабу из болх шу чакхдаллалца дІабахьара.

Тульски областерча къахьегамхоша дІадоладаь дика гІулакх шерра хьаллаьцад Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша. Дуккхача наха шоай дикача гІулакхашца шерра дакъа а лоацаш кийчо ярца накъа даха деза унахцІенон Ди деза дара, хІана аьлча халкъа унахцІено лораяра гІулакха йоакхо ца еш бола нах хила йиш яц.

Т. ДОНЦОВА,
Республикански санэпидстанце отделене заведующи.

Редактор М. ЛЬЯНОВ.

РЕЦЕНЗИ

„ЛОАМАН ІУЙРЕ"

Араяьннай «Лоаман Іуйре» яхача альманаха шоллагІа номер. Цу тІа я альманах дешараша дикка пайда эцаргболаш йола тайп-тайпара художественни произведенеш: стихаш, дувцараш, поэмай дакъа, вай ханарча турпалашта хетаяь очеркаш, критикеи библиографии иштта кхы а. Нохч-ГІалгІайчен писателаша шоай произведенешца гойт вай вахара тайп-тайпара сурташ.

Сийлахь-воккхача Ленина хетаяй Хь.-Б. Муталиева «Ленин са городе» яха стихотворени. Поэта творчества юкъе кхы а дукха я тайп-тайпарча хана язъяь В. И. Ленинах йола стихотворенеш. Цхьабакъда, кердача стихотворене тІа Хь.-Б. Муталиева карагІдаьннад хьалха хинначарех тара йоацаш шийн тайпара из чоалхане образ гойта.

Поэто духхьал Ленина сибат гойта, аьнна, декхар оттадац шийна хьалхашка. Цо из образ хьахьокх вай вахар сийрда доаккхаш лоамашка хиннача йоккхийча эргалонашца, цІаккха лергвоаца шоай баьчча дег чу лоаттавеш, цун васкеташ толамца кхоачашдеш боахкача советски наьха турпалий гІулакхашца.

Лоаман кхалсага вахара никъ бувцаш да Т. Кодзоевай «Наьха бер» яха дувцар. Кхетамца вІаштІехьяьккха сюжет а йолаш, дикача художественни меттаца яздаьд из дувцар. Авторо къаьгга хьахьокх дІаяхача замах юхедисача воча гІулакхаша вай наьха кхалсага вахара чІоагІа новкъарле елга. Чоалхане ба вІаши дезаденнача Лизайи Мурадеи вахара никъ. Цхьабакъда, бокъонцахьа довз царна вахар, кІоарга кхетаю сага дикал, цудухьа тІехьадисача гІулакхел котбоал цар безам.

Дувцара юкъе я шийн тайпара йола сравненеш, эпитеташ. Лизайна Мурад везавалар дувцаш язду автора: «Кхехкаш латта цун чІоагІа безам гучалелхар сийнача бІаргашка а елакъежарца а».

Лоаман кхалсага хетадаь да Б. Зязикова яздаь «Жерочун Іуйре» яха дувцар а. Дикача меттаца яздаь да дувцар, хІаьта а дувцара тІара бувца нах кІезигагІа хьахьокх авторо, дукхагІа долча даькъе ше дувц.

Шинна а авторо хьахьокх вай вахара юкъера хувцамаш. ДІаяхача замах дола тІехьадиса гІулакхаш эша а деш, дош доацар теркал а ца деш котдоал кердадар.

З. Даурбекова «Пхьоале хинна къамаьл» яхача дувцар тІа хьахьокх молла образ. Из къа ца хьегаш, нах Іехабеш, наьха хьакъ дуаш вола сагва. Моллах йоахка цу тайпара йола оамалаш къаьгга гойта карагІдоал автора. Чоалхане яц дувцара сюжет. Ерригa действи пхьоале хул. ДукхагІа долча даькъе духхьала дІаюха деча къамаьлашца йовз вайна образаш, хІаьта а дувцар безаме дешалу. З. Даурбекова хьахьокх нах Іехаберий вахар талхаш латтилга. Массанена а дІабайзаб уж болчча бесса, тІехь-тІехьагІа кІезигагІа хулаш латт царга ладувгІараш, пхьоале чуенача кІаьнка а къамаьл дац моллаца.

— Вахий из ваха? Ала йиш йий цунчох вахар?—из да дувцаро хьалхашка оттаду хаттар. Из вахар доацилга дика хьагойт авторо.

А. Ведзижева яздаь «ЮвргІана кІали», «Пхи соми» яха дувцараш халкъа багахбувцамах шерра пайда а эцаш дикача меттаца яздаь а, хІаьта дІаяхача замах юхедиса во гІулакхаш доахка нах гучабоахаш а да. Цхьабакъда, дувцараш тІара дукха моттигаш кхетамца вІаштІехьяханза я. Иштта, «ЮвргІана кІал» яхача дувцара корта дика кхетабеш а дувцара идеяца бувзам болаш а бац. Дувцара идея кхетаяра вІалла эшаш а, хІаьта дика товш а яц «тоІІаяь сесаг мархІа а елла Султана аьннача цу дешаша»... яха абзац. Из духхьал белама язъяь я. Белам совбаккхар духьа идея лоархІам кІезигбаьб.

«Пхи сом» яхача дувцар тІа вувц къаракъ мелаш вола Муради, нах Іехабеш лела Даби моллеи. Цу шинне а образ шоай ерригача, воча оамалашца хьагойт, хІаьта а дувцар вІалла идея йоацаш да. Халкъа кица да «къуна къоал дича даьла велавеннав», — яхаш. Цу тайпара чакхдоакх авторо шийн дувцар. Къаракъ мелаш, болх ца беш лелаш волча Мурада Даби-моллагара пхи сом доаккх, хІаьта из массанахьа дІа а хоз. Наха дувц «даьккхача лу молла а пхи сом», яхаш. Из я авторо еш йола вывод.

Дукха моттиг дІалоац альманаха тІа стихотворенеша. Дика да кепа теха дуккха къонача поэтий стихотворенеш хилар а. Цар стихаша хьахьокх тІехь-тІехьагІа къона базаш чІоагІлуш йоагІилга, хІаьта цар поэтически говзал лакхлулга. ДІахо а дукхагІа е еза къонача поэтий терко.

ВІалла ла мегаргдолаш гІулакх дац кІоарга чулоацам боацаш йола эсала произведенеш альманаха тІа ювлийтар. Цу тайпара я А. Джантемирова язъяь «Іаббалца дувца йиш хилча» яха стихотворени. Цу стихотворене корта Іобийшача хеталу, хІанз поэта дег чура дувцаргда турпала гІулакхаш, аьнна. Цхьабакъда, бІарчча цхьа оагІув дІалаьцача стихотворене тІа чакхдаллалца дувцар Іулга шоай доахан дІалахка бахача кхалнаха дувца даьса хабар да. Кхы лоархІамегІа проблема яц-хьогІ альманаха хьалхашка латташ? Цу тайпара йола идея йоаца произведенеш литературни альманаха тІа ювлийта йиш яц.

Геттара дика да альманаха тІа кепа теха вай ханарча турпалашта хетаяь йола очеркаш хилар. Цхьабакъда, араяьннача очеркашца кхоачамбоацараш дукха да. Автороша къаьгга хьахьокхац шоаш бувцача наьха образаш, цар уйлаш, цар гІулакхаш, белгалъяхац вай ханарча сага керттера оамалаш. ДукхагІча даькъе очеркаш биографи ювцаш я.

Б. Барханоева язъяь «Къахьегама сийле» яха очерк хетаяй гІоръяьннача хьажкІаш лелаеча звеньевайна Кусиева Зайдата. Кхетамца вІаштІехьъяьккха сюжет йоацаш я очерк. Цул совгІа, дукха кегаенна моттигаш я. Очерк дІайолаеш авторо дувц Долакха-Юртарча отделене кхашкара балхаш. Гойташ дола сурт чІоагІа кегаденна да. Авторо язду: «совхоза доалдераша «оарц» даьккхадар, республикера бахкийта а райкомера хьожабаь а уполномоченнеш массанахьа кхашка машинаш хехкаш лелар... Болх хьан мел бу, е во дика бу хацар»... Авторо яздечох, болх телха ба. ХІаьта дІахо язду цо кхашка арабаьнна ткъаь иттлагІча шерашка Наьсарен районе колхозаш йохкаш хинна боккхий нах а хилар. Иштта дукха уполномоченнеш, опыт йолаш бола нах кхашка хилча, хІанад селла кегаденна балхаш, аьнна, хеталу. ДІахо автора дувц, кхашкара дІахьежача холуш дола Наьсарен районе хинна хувцамаш. Уж сурташ шоайла вІацдухьале йолаш а да, хІаьта Зайдата гІулакхаш вІалла гойташ а дац.

Б. Барханоева кхы дІахо а къаьгга бокъонцахьа хьахьокхац Кусиевай образ, цун дика оамалаш. Духхьала цун биографех йола тайп-тайпара факташ я хьаювцараш. Цхьайолча хана вІалла эшаш йоаца факташ а кхувл юкъе. Кхетадеш дац сенна еза укх тайпара абзац: «Итт шу хьалхагІа маьре яха хиннай Зайдат шоай юртарча сагага. Цхьабакъда, шийн дезал а кхуврч а болаш яха вІаштІехьдаьннадац цун. Дукха ха ялалехьа марацара къаьстай из кара зІамига бер а дусаш. Цу хана денз шийн даьца ях из». ХІана нийсденнад из гІулакх иштта, фуд цун бахьан? Автора цунах хІама алац. Очерка вувцача сага гІулакхаш гойташ е шийн тайпара идея йолаш хила еза авторо хьалийца факташ. Эсала я очерк художественни хьакъехьа а. Дукха нийслу цхьатарра йола предложенеш: «Аьхкий 1959 шера дар из», «Из дар аьхкий 1959 шера», «хьийга къа маьхала дарг хиларах», «хьийга къа маьхала даьннилга», и. кх.

Духхьала биографи ювцар мара кхы хІама доацаш художественни хьакъехьа а чІоагІа эсала язъяь я «Халкъа йоІ» яха Хь. Ужахова очерк а.

Ховш да, очерк, массаза санна, хІанз чІоагІа лоархІаме йолга. Цудухьа дІахо, дика язъяь, кхетамца вІаштІехьъяьха йола очеркаш альманаха тІа дукхагІа хургйолаш вІаштІехьъбаккха беза болх.

ЧІоагІа лоархІаме да альманах хоза тоадаь хилар. Бакъда, из ала йиш яц шоллагІча номерах. Ерригача номер тІа произведеней чулоацам гойташ йола цхьаккха иллюстраци яц. Цул совгІа, заголовкаш увттаяй, дукхагІча даькъе, цхьан шрифтах, произведеней чулоацамга хьежжа йоацаш.

Альманах арадувл кхаь бетта цкъа. Цу юкъа хинна эггара лоархІамегІа дола гІулакхаш гойташ хила деза тІера сурт. Нийса дац, июнь бетта арадаьннача альманаха тІа 1-ча майна хетадаь сурт хилар. Альманах арадоалача кварталах хиннад дуне цецдоаккхаш дола хІама: 12 апреле «Восток» яхача кемаца космосе ваха маьрша цІавенав советски саг майор Ю. Гагарин. Цу хьакъехьа хила дезар журнала тІара сурт. Альманах дІадоладе дезар цу гІулакха хетаьча стихотворенешца.

Кхетамца вІаштІехьъяьха дІаоттаьяц альманаха тІара материалаш, хІаьта дукха грамматически гІалаташ а да.

ДІахо йодача хана редколлеги декхарийла я ерригa материалаш дика хьажа а хьежа, тоа а йийя мара тІа ца яха. Вахара таханарча деношца бувзам болаш хила еза альманаха тІара ерригa материалаш. ДукхагІа хила еза вай писателий творчество анализ еш йола критически статьяш, нохч-гІалгІай литература юкъера тайп-тайпара проблемни дешаш дувцаш йола материалаш.

А. МЯКИЕВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цІерахча кинотеатре

Йоккха зал — Бос бола керда кинокомеди **«Къоарза никъ».**

Долалу: 8, 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗІамига зал № 1 — **«Къоарза никъ».**

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗІамига зал № 2 — **«Балтийски сигле»** (2-гІа сери).

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗІамига зал № 3 — **«Къоарза никъ».**

Долалу: 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

«Родина» яхача кинотеатре

«Балтийски сигле» (2-гІа сери).

Долалу: 9, 10.45, 12.30, 2.15, 4, 5.45, 7.30, 9.15.

РЕДАКЦГ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 15. Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретарг — 2-45-48, партийни вахареи, экономикаи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 15. Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цІерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3. Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ02092 Заказ № 3678